

In dit nummer:
De UNO-bijeenkomst
te New-York

ONS VRIJE NEDERLAND

5e JAARGANG No. 47

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

27 APRIL 1946

ONS VRIJE NEDERLAND

JULIANA-BERNHARD ORANJE NEDERLAND OOST-EN WEST INDIE BEATRIX-IRENE-MARGRIET

(Van 1940 tot 1945 ondergronds verschenen)

BIJ DEN VERJAARDAG VAN PRINSES JULIANA

Een parmantig meisje van acht jaar stapt den winkel binnen; zij heeft enkele schoolboeken nodig en mag die zelf gaan koopen. Bovendien moet zij een cadeautje uitzoeken voor haar jongste zusje. Het is moeilijk werk, maar het lukt. Straks komt zij thuis en laat met een verrukt gezichtje de aanwinsten aan moeder zien.

Moeder vindt het prachtig, zooals elke moeder de verrukking van haar kind enthousiast beantwoordt. Hoe groot haar vreugde werkelijk is, toont zij haar kind evenwel niet. Zij denkt terug aan dien middag, toen zij zelf zoo oud was als haar oudste nu; zij mocht ook boodschappen gaan doen. Hoe had zij zich verheugd en hoe ellendig was zij thuis gekomen. Als zij „zwaan-kleef-aan“ had willen spelen, had zij niet meer succes kunnen hebben: iedereen liep haar achterna. Maar zij wilde niet spelen, zij wilde winkelen. Het was onmogelijk; zonder iets gekocht te hebben, ging zij met rood-gehuilde oogen naar huis terug.

Prinses Juliana kon niet als een gewoon kind op straat komen. Hoe zeer zij daar onder geleden heeft, is ons verleden jaar gebleken. Nooit had zij er iets over gezegd, dapper had zij als kind en als jonge vrouw de verschrikkingen van ons onbeschaamd optreden gedragen, maar nu ging het niet om haar eigen gevoelens, doch om het heil

Op 30 April viert H. K. H. Prinses Juliana voor het eerst na zes jaar Haar verjaardag in een vaderland, dat geheel bevrijd is van den bezetter, die het vijf lange jaren onderdrukte. „Ons Vrije Nederland“, dat steeds in die vijf jaren reeds door den kop van elk nummer de onverbreekelijke verbondenheid van Oranje en Nederland tot uitdrukking heeft gebracht, biedt Hare Koninklijke Hoogheid op dezen dag zijn eerbiedige gelukwensen aan.

van haar kinderen en daarom smeekte zij ons volk de kleine prinsesjes als gewone kinderen te behandelen.

Is ons volk in dertig jaar zoo veranderd, dat het zijn onhebbelijkheid en nieuwsgierigheid, waarmee het in de jaren van den vorigen oorlog een kind kwetste, nu geheel kwijt is? Wij gelooven het niet. Wij zijn nog altijd dezelfde nieuwsgierige lieden, die hun hals als een giraf rekken, wanneer „er wat aan de hand is“. De oorzaak van de verandering ligt elders, n.l. bij de vorstelijke ouders zelve. Prinses Juliana was een kind, toen de glorie, waarmee de vorsten omgeven waren, begon te tanen. De vastheid week, de onaanraakbaarheid van wie in hoogheid gezeten waren, verdween. In deze nieuwe geestesgesteldheid moesten de vorsten als het ware hun nieuwe plaats vinden. Vroeger waren zij een vanzelfsprekendheid geweest, nu waren zij dit niet langer en dus waren zij „bezienswaardigheden“.

In feite zijn sinds den vorigen oorlog in Nederland de standen verdwenen. Is het wonder, dat de prinses haar weg moest zoeken, zoo goed als ieder, die tegenover een andere levenssituatie komt te staan, dit moet doen? De prinses sloeg den goeden weg in, toen zij te Leiden veel intenser meedeed met het studentenleven dan één van de vroegere Oranjes het ooit had gedaan. Zij ging er op voort, toen zij zich met der daad gaf aan de leniging van sociale nooden. Toen kwam de prins en op slag werden vele vragen gemakkelijker oplosbaar. Prinses Juliana wilde zich een plaats veroveren te midden van het volk; de prins

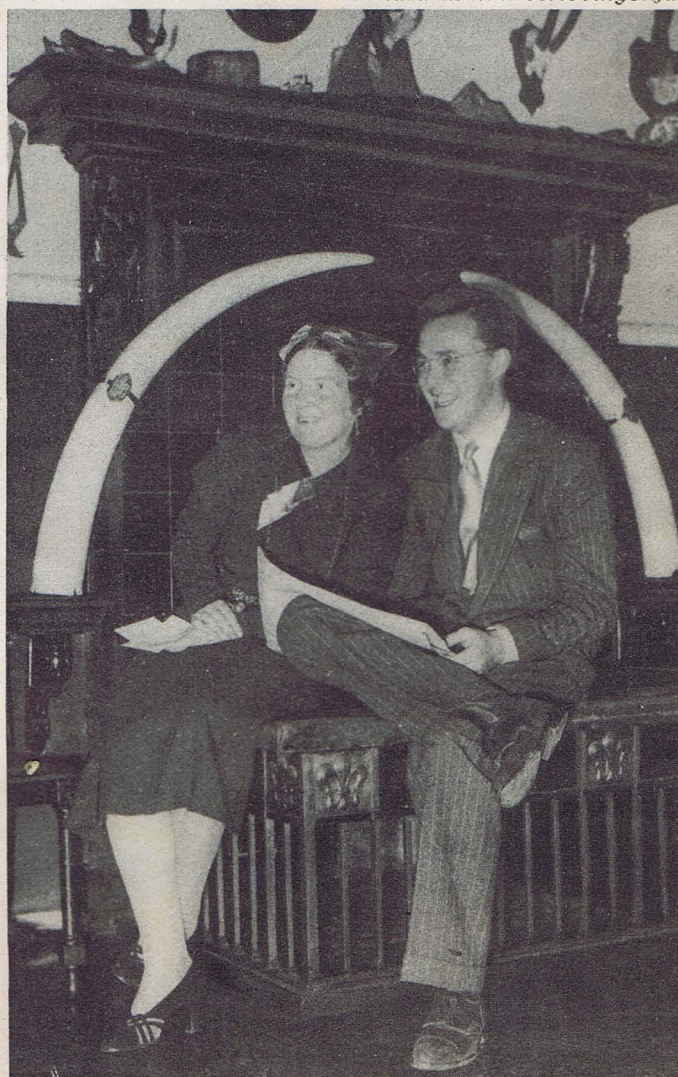

Bronzen portretbuste van Prinses Juliana, vervaardigd door den beeldhouwer G. J. van der Veen, omstreeks tien jaar geleden aan H. M. de Koningin aangeboden. Gerrit van der Veen was een der voormannen van het ondergrondse verzet tegen de Duitschers; bij een overval op het Huis van Bewaring te Amsterdam werd hij zwaar gewond, hij viel in handen der Duitschers en werd gefusilleerd.

was jarenlang één der velen geweest. De wijze, waarop het jonge vorstelijk paar deel van het volk kon zijn, leiding gevend niet op grond van onpersoonlijke privileges, maar alleen dank zij eigen qualiteiten, was nu niet zoo moeilijk meer. Er waren vroede mannen en vrouwen, die hierbij helpen wilden — wij denken zeer speciaal aan dr. Eykman, die geen getuige meer is van de volheid — maar zij bleven helpers; prinses Juliana heeft uit eigen initiatief en met eigen wijs beleid de plaats gevonden, waarop zij thans staat. Zij gaat ons volk voor, maar zij staat er niet boven of buiten; zij is „der besten één.“ Dat dit zoo is, bewijst een winklend achtjarig meisje.

M. G. S.

Prinses Juliana en Prins Bernhard in hun verlovingstijd

Toen Prinses Juliana zoo oud was als haar oudste dochter nu is (8 jaar), verzond zij zelf deze enveloppe met een brief aan haar grootmoeder, Koningin Emma. Onder: De plechtige doop van Prinses Juliana in de Willemskerk te 's-Gravenhage op 5 Juni '09, geschilderd door Hoyne v. Papendrecht.

Duitschlands ex-kroonprins, een kroonpretendent?

Ergens in het door de Fransen bezette deel van Duitsland, in Württemberg, ligt hoog in de bergen het kasteel Hohenzollern, toebehoorend aan de Duitse ex-Keizerlijke familie. Onder bewaking van den militairen commandant van Hechingen woont hier Duitschlands ex-kroonprins, Frederik Wilhelm Viktor August Ernst van Pruisen als een balling op het kasteel van zijn voorvaderen.

Eens zou de kroon van zijn vader Wilhelm, symbool van de eeuwenoude macht der Hohenzollern, op zijn hoofd gezet worden. Wereldoorlog No. 1 maakte een eind aan dezen machtsdroom. De Keizerlijke familie vluchtte de grens over en bleef als ballingen in Doorn wonen. De kroonprins is weer teruggekeerd naar zijn land, heeft in Potsdam zijn prinselijk hof gehouden of gaf zich over aan de genoegens van jacht en spel in een van zijn chalets in Tirol. Nu, na oorlog no. 2 is ook hij, als zoovele Duitse grooten, een gevangene geworden, hangende het onderzoek naar zijn gedragingen tijdens het Nazi-regime.

Twee en zestig jaar is hij thans en zijn haren zijn wit; desondanks is hij nog zeer vitaal. Het teruggetrokken leven in dit slot verveelt hem. Maar dat hij thans gevangen gehouden wordt, is, ondanks zijn vriendschappelijke gevoelens ten opzichte van de geallieerden (een van zijn zoons huwde onlangs een Engelsche), wel begrijpelijk. Naar zijn eigen woorden had Hitler in het begin een zeer goeden indruk op hem gemaakt. „Ik was van meening, dat hij een door de Voorzienigheid gegeven leider was, in staat Duitschland weer op te richten! Hij heeft mij meermalen in Potsdam bezocht en hij was altijd vol eerbetoen. Langzamerhand kreeg ik echter den indruk, dat hij jaloersch was op de keizerlijke familie en op mijn persoonlijke populariteit in het bijzonder. Na 1934 heb ik hem niet meer gezien. Al mijn gangen werden nagegaan, mijn post geopend, mijn telefoongesprekken afgeluisterd. Soms lijkt het me, dat ik op het oogenblik vrijer ben dan toen.”

Of Duitschlands toekomst den prins na aan het hart ligt? Zijn meening is, dat het land eerst zijn evenwicht zal moeten terugvinden, om vervolgens op de grondslagen van 1933, het jaar van Hitler's greep naar de macht, voort te bouwen. Naar zijn vaste overtuiging is het Duitse volk geheel ongeschikt voor de democratie. Een regering, die de teugels vast in handen houdt en met wijs beleid het volk den weg wijst is zijn inziens de aangeezene oplossing.

Dat de monarchie zal terugkeeren acht hij niet onmogelijk. „Waarom niet?” was zijn antwoord, toen hem onlangs deze vraag werd voorgelegd. De wederomvraag zou kunnen luiden: „Waarom wel?”, want kroonprins Wilhelm lijkt niet de meest geschikte persoon om Duitschland uit de impasse te halen, waarin het zich momenteel bevindt. Afgezien van zijn ondemocratische Pruisische eigenschappen — zijn voorkeur voor het militarisme en het regeren met de knoet — is hij niet de man, die zijn volk den weg zal kunnen wijzen naar het bereiken van de plaats, die Duitschland in een gezond wereldbestel moet innemen. „Wein, Weib und

In gezelschap van zijn vrouw, Prinses Caecilia, een Koninklijke vrouw en een goede moeder voor haar vijf nog levende kinderen (de oudste sneuvelde in 1940), is Prins Wilhelm, Duitschlands ex-kroonprins, de vorstelijke figuur (foto links). Wanneer hij bij zijn vriendin, de Berlijnsche actrice Gerda Puhlmann vertoeft, laat hij deze houding varen en is hij de beminlijke „Lebemann” (foto rechts).

Van een hoog gelegen terras van het kasteel Hohenzollern af, ziet Prins Wilhelm neer op de vele touristen en nieuwsgierigen, die dit mooie plekje bezoeken. Hoe graag zou hij zich onder hen begeven en met hen spreken, maar hij heeft geen bewegingsvrijheid en mag maar weinig bezoek ontvangen.

Gesang” spelen in zijn leven een belangrijke rol. De grootste weldaad, die de Franche bezettingsautoriteiten hem naar zijn zeggen hebben bewezen, is, dat zij aan zijn vriendin Gerda Puhlmann, een Berlijnsche actrice, toestemming hebben gegeven, hem in zijn ballingschap, te volgen. Hem als sym-

bool te kiezen voor zijn beter willen, zou van het Duitse volk een fout zijn, die vermoedelijk wel minder catastrofaal zou zijn, dan het volgen van Hitler, maar toch een uiting van een verkeerde mentaliteit, een bewijs, dat het nog maar heel weinig geleerd heeft.

ZANDVOORT NEEMT ZIJN PLAATS WEER IN

In Zandvoort is het strandleven weer opgebloeid. Het publiek heeft er jaren naar gesnakt en nu neemt het weer bezit van zijn populaire badplaats. Er staat weer een overvloed aan strandstoelen en honderden bezoekers hebben weer in badcostuum de volle zon over zich heen laten gaan. De eerste zwimmers koersten reeds tusschen de nog boven water uitstekende „Rommelasperges” door. Vooral de eerste dagen van April gaven een flinke drukte aan 't strand te zien. De tramtrein der N.Z.H.T.M. reed toen nog niet op Zondag, maar heel wat families hadden er een groote wandeling voor over om het strand te bereiken.

Wie voor het eerst sinds jaren deze badplaats terugziet wordt getroffen door een sterk contrast: het weer vreugdevolle, dicht bezette strand met daar boven de naargeestige, van al haar praal beroofde boulevard, zonder hotel, zonder huis, zonder „raison”. De straatweg ligt verlaten tusschen zand en resten puin. Eens zag men hier de hotels en restaurants zooals Grand Hotel, Groot Badhuis, Marina, Bean Site, Riche, Trocadero e.a. Deze zijn alle met den grond gelijk gemaakt. Voor Zandvoort zijn deze vernielingen een groote slag. Bijna alle hotelruimte is verdwenen: slechts in het plaatsje zelf zijn zooveel mogelijk huizen in gereedheid gebracht om de taak der hotels althans in geringe mate te kunnen overnemen.

De strandexploitanten zijn vol actie. Drieëndertig gegadigden brengen de bekende consumptie-tenten in gereedheid en haasten zich om te zorgen voor het verdere comfort. Op één plaats aan den boulevard zijn zelfs metselaars en timmerlieden bezig met den bouw van een nieuw, permanent café-restaurant. Het eerste na de periode van vernieling. Men hoopt het omstreeks Pinksteren gereed te hebben zoodat de badgasten althans aan den boulevard een pleisterplaats bezitten.

Burgemeester H. van Alphen wil Zandvoort weer druk bezocht zien als weleer. De tram brengt echter ten hoogste duizend man per uur van Amsterdam en Haarlem aan, doch wat betekent dit cijfer vergeleken bij het massa-bezoek dat hier voor den oorlog kwam, toen er op drukke dagen soms

100.000 vreemdelingen waren. Hij wenscht den electrischen trein terug, doch zoover zijn de spoorwegen nog niet. Het station is nog gesloten, de spoorlijn opgebroken, de kabels weg, maar de masten zijn er nog. Volgens de plannen zal het herstel voorloopig beperkt blijven tot een stoomtrein-verbinding. Eerst later zou dan de vijf km electrische draad de volledige ontsluiting van Zandvoort kunnen brengen. Deze belangrijke communicatie-verbetering zal echter te laat komen om nog in het badseizoen dienst te doen. Eerst het volgend jaar zullen de strandbezoekers er van kunnen profiteren.

Burgemeester H. van Alphen: „Geef mij vijf kilometer draad voor de electrische bovenleiding en het massabezoek aan Zandvoort kan beginnen.”

Aan het strand wordt hard gewerkt. Er komt een badgelegenheid ter plaatse van het vroegere Zuiderbad en een in de omgeving van de plaats waar eens het Kurhaus stond. Hier zal men dan de in carré opgestelde koetsen vinden.

Ook wordt gepoogd nog een badgelegenheid te scheppen waar eens het Noorderbad zich bevond. In het Zuiden is het vrije strand tamelijk kort daar een deel wegens de aanwezigheid van munitie in de bunkers nog niet door de marine is vrijgegeven. Borden duiden de grenzen aan. In het Noorden is het vrije strand geheel intact. Zelfs is het er nog 200 meter breeder dan voorheen. Baden aan het stoelenstrand wordt weer verboden. Wel is dit onder den bezetter toegestaan, doch het gemeentebestuur wil de vroegere situatie in dit opzicht herstellen.

Drie kampeervereenigingen hebben haar bezoek voor dezen zomer reeds aangekondigd. Pensionhouders rekenen ook op druk bezoek. Zij timmeren, schilderen, herstellen „in a hurry”.

Zij, die vroeger aan de zee hotels exploiteerden, hebben zich nu tot het dorp teruggetrokken, en daar is het dan ook, dat de badgasten hun onderkomen zullen moeten zoeken. Het riante uitzicht op zee, via de opgeworpen balkondeuren, zal dus nog een droombeeld blijven.

Tal van strandbezoekers, die Zandvoort in lang niet zagen, schrikken als zij de Kerkstraat uitkomen en dan arriveeren op het pad dat naar zee afdaalt. Zij vinden een zandvlakte terug op de plaats van het moderne plein met het Groot Badhuis en de rij aardige winkeltjes er tegenover. Dit alles is verdwenen. Nadat in 1942 de 10.000 leden der Zandvoortsche bevolking op 1500 personen na was geëvacueerd, voltrok zich in 1943 de sloop van circa 850 huizen en hotels aan of nabij de boulevard. Zelfs de fundamenteen werden weggehaald.

Het gemeentebestuur van Zandvoort staat nu voor de opgave dit alles in de komende jaren weer steentje voor steentje te doen opbouwen. Met den herbouw der winkels hoopt men nog dit jaar een begin te kunnen maken.

Aan het einde van de Kerkstraat ziet men uit op een troosteloze, verlaten vlakte, waar vroeger de terrassen der restaurants tot een koelen drank noodigden.

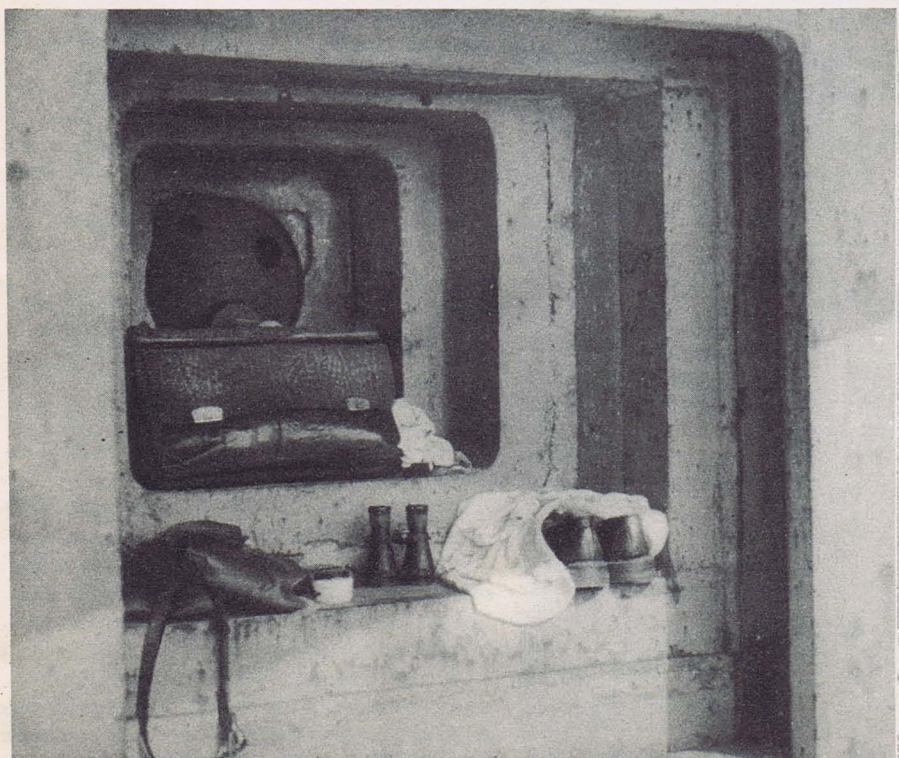
Hier stonden vroeger het Groot Badhuis, Driehuizen, Muluru en vele winkels. Nu is er tusschen het einde van de Kerkstraat en het strand niets dan een kale vlakte.

Het Zandvoortsche station is intact, maar voordat er weer sprake kan zijn van massabezoek moeten de rails en eenige kilometers bovenleiding worden hersteld.

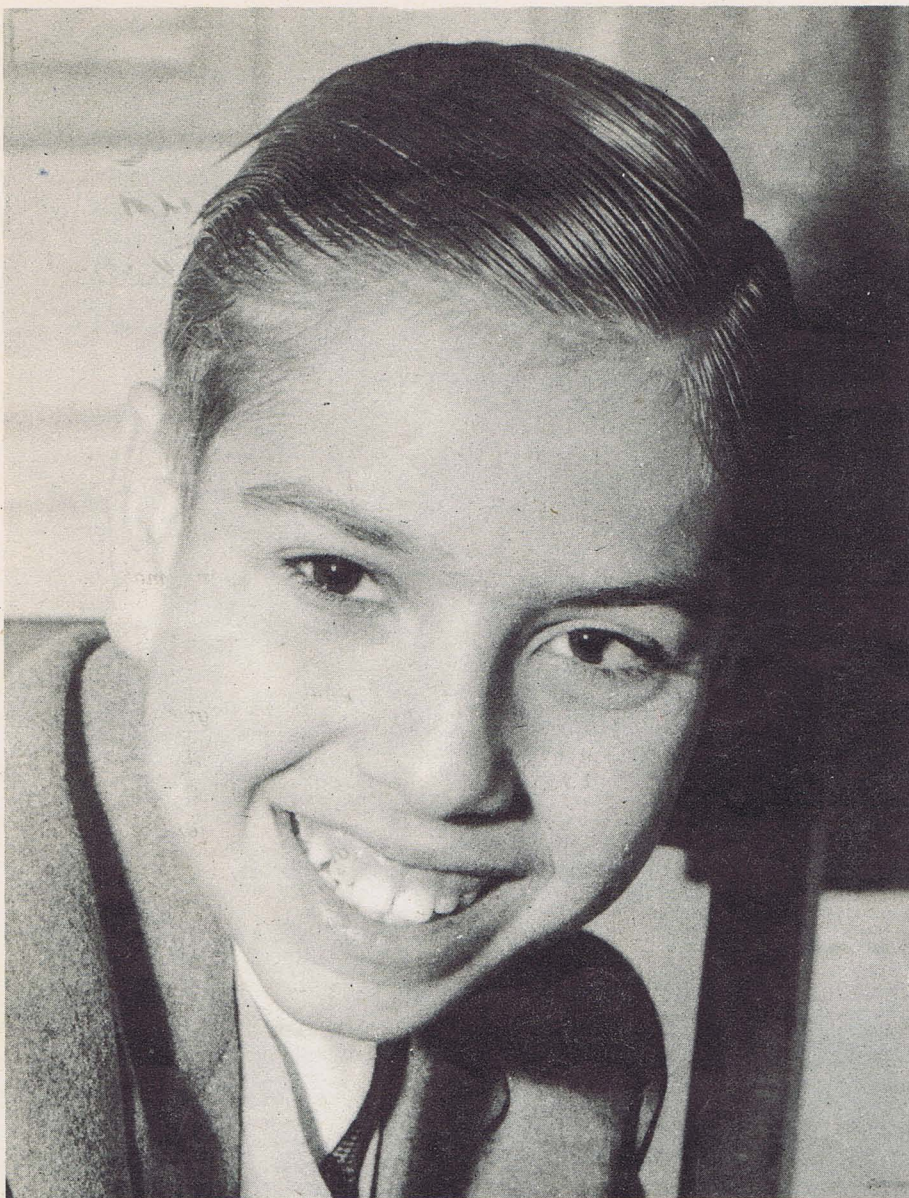
Onverbrekelijk verbonden aan het herstel van Zandvoort als oord van recreatie en vermaak is het weer te voorschijn komen van de consumptienten op het strand.

Als men van slechte dingen ook maar de goede zijde wil zien en van den nood een deugd weet te maken, kan zelfs het schietgat van een bunker als kleedkamer goede diensten bewijzen.

Het cadeau van den „Atlantik-Wall": een voor den wind beschut plekje om te zonnebaden. Men kan zich nauwelijks een nuttiger gebruik van de betonnen en stalen vestingen denken.

ARTURITO POMAR, 14-jarige Spaansche jongen, verbaasde de schaakwereld door zijn prestaties in het schaakspel. In het schaaktournooi in Londen (Januari van dit jaar) versloeg hij tal van bekende oudere meesters. Hier ziet men hem in een partij tegen den Tsjech S. Friedman.

ARTURITO POMAR, SCHAAKWONDER

Verbeeldingskracht, zin voor kritische ontleding, zelftucht en onverstoorebare volharding, ziedaar eenige onmisbaarheden voor een schaker van kampioensallure. Is het mogelijk, dat een jongen reeds op veertienjarigen leeftijd over al deze wapenen zou beschikken? Arturito Pomar bewijst, dat het mogelijk is, al komt het zelden voor.

Een alleraardigste jongen, dit Spaansche schaakwonderkind met zijn peinzende donkere kijkers en niettemin levendige, felle habitus.

Altijd neuswijs, nooit aanmatigend; altijd vol emoties, nooit onbeheerscht. Ja, eenmaal verschenen de waterlanders, toen hij door een misverstand veel te laat in de Londensche tournooizaal verschenen en door den zwaksten deelnemer verslagen was, doordat hij de partij met een uur achterstand in bedenktijd had moeten beginnen. Maar overigens heeft Arturito zich voorgedaan als een weliswaar hoogst schaakbegaafde maar voor het overige doorgewone jongen met volstrekt voor zijn leeftijd typische gevoelens en reacties.

„Mijn Artur is een wonderkind”, zegt papa, trouw begeleider en verzorger, met gerechvaardigden trots, „op alle gebieden, die berekening en concentratie betreffen. Een wonder, maar ook een kind. Als hij wint kent zijn vreugde geen grenzen. Verliezen maakt hem ontroostbaar, zooals andere kleine jongens die hun speelgoed hebben gebroken. Kinderboeken zijn zijn grootste vermaak en zijn gevoel voor humor is van het beste soort. Toen hij tien jaar was deelde hij den derden prijs in de voorwedstrijden om het kampioenschap van Spanje en werd overladen met geschenken, waaronder een fiets. Hij moest voor de radio spreken, werd gefilmd en kreeg van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een beurs voor verlichting van de kosten eener voortreffelijke opleiding. Arturito is een goed leerling, al kan hij niet zooveel aandacht aan het schoolwerk besteden als wel noodig zou zijn. Zijn wensch, ingenieur te worden, spruit voort uit een geestdriftige belangstelling in alles wat het bouwen van bruggen aangaat.”

Geen vroege roem en openbare begunstiging, geen fotografen en filmoperateurs, geen radio, niets heeft het kind Pomar kunnen verhinderen een aardige, onbezorgde jongen te blijven, die zijn vader laat beloven, dat hij als belooning voor het winnen van een schaakpartij een uur zal mogen fietsen, en het ritje nooit misloopt omdat hij ingeval van een nederlaag toch iets moet hebben om zich te troosten.

De schaaktoekomst van dezen knaap? Dat ondernemende vaders hun vijfjarigen zoon

met pionnen en kasteelen leeren zetten is niets bijzonders. Dat die zoon acht jaren later het karakter van een kampioen heeft ontwikkeld, zoomede zeer sterke beenen om de weelde te dragen, is opmerkelijk. Maar dat alles zou weinig stof bieden tot voorspellingen als Arturito niet een typische dispositie, een groote begaving aan den dag zou leggen voor het schaakspel zelve — een fantasie en vindingrijkheid die vele mogelijkheden herbergen. Zijn twee partijen met wijlen Aljechin, den wereldkampioen, eindigden onbeslist en nog in Januari van dit jaar heeft hij den bijna 81-jarigen Mieses met 1½—½ verslagen. Unieke ontmoeting: Mieses, grootmeester omstreeks 1900, Pomar, grootmeester wellicht nog omstreeks 2000!

Het is te hopen dat het Pomar niet, gelijk zoovele andere wonderkinderen, zal vergaan als een komeet tusschen de sterren, zooals bijvoorbeeld Roswita Bitterlich, de Oostenrijksche kunstenares, die na haar zeventiende jaar uit de publiciteit verdween maar dat zijn geestelijke ontwikkeling zich regelmatig zal voltrekken, zooals vijf en twintig jaar geleden die van Reshevsky. In het laatste geval is de jongen onbetwistbaar een toekomstig kampioen, misschien zelfs wereldkampioen.

Pomar onderscheidt zich, als er geen schaakbord in de buurt is, in niets van andere jongens van zijn leeftijd. Hij gaat gewoon naar school, vermaakt zich met zijn vriendjes in het speelhuis met echte jongensspelletjes, haasje-over bijvoorbeeld.

Bij zijn vriendjes is hij zeer populair en zij zijn trotsch op hem. Dat bleek, toen hij terugkeerde van het internationale schaaktournooi in Londen: nauwelijks was hij uit het vliegtuig gestapt of zijn schoolkameraadjes hieven hem op de schouders.

Arturito Pomar met zijn vader, die er toezicht op houdt, dat de knaap ook nog aan iets anders dan aan schaken zijn aandacht geeft.

DRONKENSCHAP

KORT VERHAAL

door

HUIB VAN 'T LAND

De muis Mies holde met groot misbaar achter het tengelwerk van de achterkamer van professor Pieneman. Je kon het eigenlijk geen hollen meer noemen, want eerder liet zij zich in haar opwindend als een steen vallen. Zoo'n haast had zij, haar groote avontuur aan de anderen te vertellen. Buiten adem stootte zij den kring binnen. „Kinderen”, riep zij, „kinderen, neen maar wat mij gebeurd is....”

De oude Archibald, die blind was aan één oog, schokte geërgerd wakker. Het was natuúrlijk weer de muis Mies, die deining maakte, die weer wat belééfd had, die altijd wat beleefde.... Hij keek haar met zijn eene oog boos aan en schraapte verachtelijk zijn keel. Trouwens ook de anderen legden weinig welwillendheid aan den dag. De muis Mies stond achter het behang bekend als een aanstelster met veel aanleg voor hystérie. Thérèse draaide zich langzaam om en trok haar linker-mondhoek omhoog. Zij nam zich, zooals steeds, voor niet naar de muis Mies te luisteren. Alleen dikke Sophie met haar dom lachje en haar altijd open hangend mondje keek nieuwsgierig naar de muis Mies.

Deze was in het geheel niet uit het veld geslagen door de bejegening harer genooten; in den loop van den tijd had zij ze leeren kennen.

Oudergewoonte wendde zij zich dadelijk en vol hartelijkheid tot dikke Sophie, maar met een hooge, luide stem, want de anderen mochten er geen woord van missen. Zij zag wel het booze oog van den ouden Archibald en zij zag ook de rug van de nuffige Thérèse, maar van die twee trok zij zich geen snars aan. Dat was allemaal nijd en jalouzie om haar levensvreugde, om haar blijheid jong en vroolijk te zijn. Héérlijk was het jong en vroolijk te zijn en pret te maken en malle avonturen te beleven en verliefd te zijn. Als zij nóg dacht aan dien keer dat zij anderhalf uur, ja anderhalf uur gezwommen had in de melkkan van juffrouw de Munnik, alleen omdat zij met den langen Guus had gewed dat zij op één poot op den rand kon balanceren. En hoe de lange Guus er haar toen had uitgetrokken en hoe hij er daarbij zelf was ingevallen. Toen had zij zoo de slappe lach gekregen, dat hij radicaal verdronken was. Achteraf jammer, maar nou ja, voor háár was de lange Guus toch niets geweest. Véél te serieus en te saai.....

„Kinderen!” riep de muis Mies ten tweede male, „wil ik jullie nou 's wat vertellen. 's Is om te gillen, 't is gewoon niet te gelooven....., maar de kat Kitty is dronken, laveloos is ze, als een kanon. Ze ligt als een zwijn achter de kachel met een brom van hier tot gunder”.

„Bah”, zei de muis Thérèse, maar het sloeg niet op de dronkenschap van de kat Kitty, die zij trouwens zeer in twijfel trok, doch op de triviale taal die de muis Mies er weer uitsloeg.

„Totaal van de kaart”, zei de muis Mies nog eens, ofschoon ten overvloede.

„Je moet niet zoo luid spreken Mies”, sprak de oude Archibald geprikkeld. „En liegen moet je ook niet,” voegde hij er scherp aan toe, en zijn oog schitterde kwaadaardig.

„Liegen!” riep de muis Mies diep verontwaardigd uit. „Lieg ik? En als ik jullie dan vertel dat ik over d'r staart heb geloopt. Gewoon d'r overheen. Zoo maar over d'r staart....” Zij keek uitdagend om zich heen, want overtuigender bewijs voor de dronkenschap van de kat Kitty was toch niet te leveren. „Jammer, dat wij die staaltjes van heroïsme nooit mogen aanschouwen,” zei Thérèse smalend en fluisterend tot den ouden Archibald: „Merkwaardig toch die pathologische fantasie van sommige psychopathen”. Deze knikte ernstig en instemmend, hoewel hij haar maar half begreep.

De muis Mies wendde zich weer tot dikke Sophie, die het toch wel eenig vond, dat de ander zich telkens rechtstreeks tot haar richtte, want op het punt van meetellen, ook-iets-te-betekenen-hebben

was dikke Sophie waarlijk niet verwend. Ze zat wat dunnetjes in het haar en vlak boven haar staart had zij een kaal plekje met een paar pukeltjes. Gebrek aan vitamine, meende Henri, die onder de mannetjesmuizen de eenige was die wat verstand had van hygiëne en preventieve geneeskunde.

„Oh Sophie, èng dat 't was, maar ik móést het doen hè, ik had 't mijzelf nooit vergeven als ik het niet had gedaan,” sprak de muis Mies opgetogen. „Hoe dūrfde je,” zei dikke Sophie vol bewondering. „Al was ze morsdood geweest dan had ik het nog niet gewaagd.”

„En ik ben driemaal om d'r heen geloopt”, riep de muis Mies (er tweemaal bijjokkend) en ik wier gewoon naar van de dranklucht. Ze lag d'r gewoon als 'n....., als 'n.....

„Als 'n Maleier”, vulde Albertus aan, die nooit naar z'n woorden behoefde te zoeken. „En 't is niet „wier”, maar „werd”. Ik werd naar van de alcohol walm en niet ik wier d'r naar van.”

De muis Mies keek Albertus schalks aan, verheugd om zijn duidelijk bewijs van belangstelling. „Ga jij nou eens naar beneden, Bertje” zei ze „en kom jij ons dan eens vertellen wat jij gezien hebt. Ze ligt in de achterkamer, vlak achter de kachel,” zei ze enthousiast.

„Dat zal niet gebeuren”, riep de muis Mathilde met een hooge, overslaande stem uit. „Ze heb nou al de dood van onzen Guus op d'r geweten en nou jaagt ze ook nog Bertus ze ongeluk tegemoet. Bertus, ik verbied je te gaan kijken hoor. Laat ze zelf d'r leven op 't spel zetten, zij met d'r dronken kat. Eeh mooi verhaaltje om er kinderen mee te laten inloopen.” De muis Mathilde snoof verachtelijk. Zij behoorde tot degenen, die de muis Mies een kwaad hart toedroegen en dat niet eens wegens de verdrinkingsdood van den langen Guus, want daar was ze nu wel overheen, maar alleen omdat 't zoo'n nare, opzichtige gichelmeid was.

Albertus deed net of hij z'n moeder niet gehoord had. Hij sprong van de richel, waarop hij wat had zitten tukken en liep vastbesloten naar Afdeling III. Tenslotte liet hij zich als viermaandsch muis geen kind meer noemen.

Er viel een stilte in. Mathilde snuffte een paar keer, hetgeen zij altoos deed als zij zich nerveus maakte en de muis Mies zwiepte tweemaal met haar staart, hetgeen op zielstevredenheid wees. Albertus bleef vrij lang weg en dat kwam de avondrust in het hol niet ten goede. De muis Mathilde begon hoe langer hoe erger te snuffen, zoo erg, dat Jaantje haar opkomende proestlachte tenslotte niet langer kon onderdrukken en het uitgierde met telkens opnieuw oplaaiend geproest.

„Lach niet zoo dom,” grauwde de oude Archibald kwaad. „Wat valt er nou te lachen?”

„Moet ze niet dronken zijn?” gierde Jaantje het uit en toen liep ze half-stikkend weg.

Er weerklonk plotseling wat gekrabbel in het Stijggat II en daar stond de muis Albertus weer in levende lijve voor hen. Hij trok een vrij onverschillig gezicht. „'t Was net zoo als ik zei,” zei-die, „.....als een maleier”.

„Nou wat heb ik jullie gezegd!” riep de muis Mies, heerlijk triomfeerend. „En niet gewóón dronken, zoo'n beetje sjikker, maar af-ge-la-je, als een aap zoo zat.”

„Ik heb boven op d'r bast gezeten,” merkte de muis Albertus droog op. „Ze rilde even, maar daar bleef 't ook bij.”

De muis Mies merkte wel dat Albertus alle moeite deed alle roem en heldenmoed voor zich zelf op te eischen. 't Kon haar niets schelen. Zij had 't ontdekt van de kat Kitty en dáár waren de anderen wel van overtuigd.

En een geloop dat het dien avond in het huis van professor Pieneman bleef. Bij slot van rekening wilden zij de dronken poes allemaal aanschouwen tot den ouden Archibald en dikke Sophie toe. Hadden ze nog gelachen toen ze halverwege het Stijggat IV was blijven steken met d'r dikke bibbes.

En de poes van professor Pieneman was inderdaad stevig dronken geweest, want in een malle bui had ze de flesch met Anisette van den schoorsteen geloopt en ze had van de plasjes op den grond gelikt, gelikt tot ze in een zoete zwijmel was weggezonden....

Gesprekken met onbekenden

XL.

Toen hij zich, na een vriendelijk en bijna verontschuldigd knikje, in het hoekje van de coupé tegenover mij genesteld had, kon ik de verleiding niet weerstaan, hem van terzijde en zoo onopvallend mogelijk te monstereën en ik kwam tot de erkenning: deze vriendelijke, kleine man, wiens gezicht zoowel het stempel van zachte toewijding als dat van ernstige zorg draagt, is als het ware het symbool van de camouflage der armoede.

De boekspijpen en het jasje van zijn goedkoop en versleten, maar met pijnlijke zorg onderhouden confectie-pakje, verrieden de kunstgrepen van een vrouwenhand, die kennelijk heel haar talent bij het hanteeren van stopnaald en wollen draad aan dit hardnekkige pakje gewijd had. Het in elk opzicht keurige mannetje zat eigenlijk, als ik het zoo eens zeggen mag, heelemaal onder de stoppen. Zijn overhemd was gestopt op de plekken waar de punten van zijn witte boord te veel wrijving veroorzaakten en zelfs zijn stropdas was op twee plaatsen vaardig gestopt. En dan zijn schoenen! Opzij gelapt, op de neuzen gelapt, het was eigenlijk één mozaïek van gelapte driehoekjes en vierkantjes. Wanneer een aantal schoenmakersleeringen deze schoenen als proefkonijntjes onder handen gekregen hadden om ze te lappen en te stikken, dan zou het resultaat niet anders uitgevallen zijn. Ik taxeerde: een onderwijzer.

Even later kwamen er uit een tasch wat schriften te voorschijn en mijn overbuurman begon met een rood potlood te corrigeren. Ik wist dus: een onderwijzer.

Alleen in zijn hoekje zat hij daar als een enkeling, die het legioen vertegenwoordigde. Men kan ook zeggen: hij zat er als een aanklacht tegen den staat, die dat legioen laat ploeteren en verhongeren. En eenmaal in gesprek stak hij het ook niet onder stoelen en banken:

„Wanneer er één categorie Nederlanders is, die altijd en steeds opnieuw voorbestemd schijnen om de dupe te zijn van de tijdsomstandigheden, — als men dat excuus althans gebruiken wil — dan zijn wij, onderwijzers het wel. In '34, '35 struikelde je in ons land over de onderwijskrachten en dus waren de salarissen zóó laag dat geen man ervan rondkomen kon. In den oorlog hebben wij het natuurlijk net zoo slecht of slechter gehad als iedereen en nu, na den oorlog, is het nog of weer even hemeltergend als vroeger. Ik ben nu 22 jaar bij het onderwijs en ik heb het nooit anders gekend. Maar om mij heen zie ik mijn jonge collega's, in wie het vuur van het paedagogisch idealisme nog brandt, en die zijn er heelemaal treurig aan toe. Wat denkt U van een onderwijzer, die zich dagelijks aftoet met een dubbele klas van om en nabij de 60 leerlingen, die vrijwillig gratis overuren maakt voor de goede zaak en die zijn handen overdag en 's avonds vol heeft voor f 87,— salaris per maand, dat is dus f 20,— per week! De jongen is verloofd en de staat verzoekt hem op grond van de daartoe dienende wettelijke clausule om zijn leerlingen op te voeden tot christelijke en maatschappelijke deugden, tot goede leden van kerk en staat. Als je zoo iets niet Holland's schande mag noemen, weet ik het niet meer. Het klinkt misschien wat triviale, maar de jongen die tweemaal per week zijn vuilnisbak komt weghalen heeft een beter inkomen”.....

Terwijl hij onder het spreken met minutieuze zorgvuldigheid een ijselijk dun sigaretje begon te draaien, vervolgde mijn overbuurman:

„Het eenige wapen dat een teleurgesteld en verwaarloosd arbeider in dezen tijd past, de staking, wordt ons, onderwijzers, uit de hand geslagen door overwegingen van moreelen aard. Men speculeert kennelijk op ons verantwoordelijkheidsbesef, want bij een schoolstaking van onderwijzers worden natuurlijk in de eerste plaats de leerlingen gedupeerd. En dat in een tijd, waarin van ons verwacht wordt dat wij de jeugd vernieuwen, beter maken en opheffen uit de besmette atmosfeer van den bezettingstijd, die zooveel kwaad gesticht heeft bij de jongeren. Ik moet U eerlijk zeggen, dat ik voor het volksonderwijs catastrophale gevolgen verwacht, wanneer men zoo doorgaat. Hier moet ingegrepen worden. De onderwijzer, wiens menselijke en culturele taak groter en belangrijker is dan ooit, lijdt honger en gebrek in ons bevrijde vaderland. Het is meer dan vernederend”.....

GERARD.

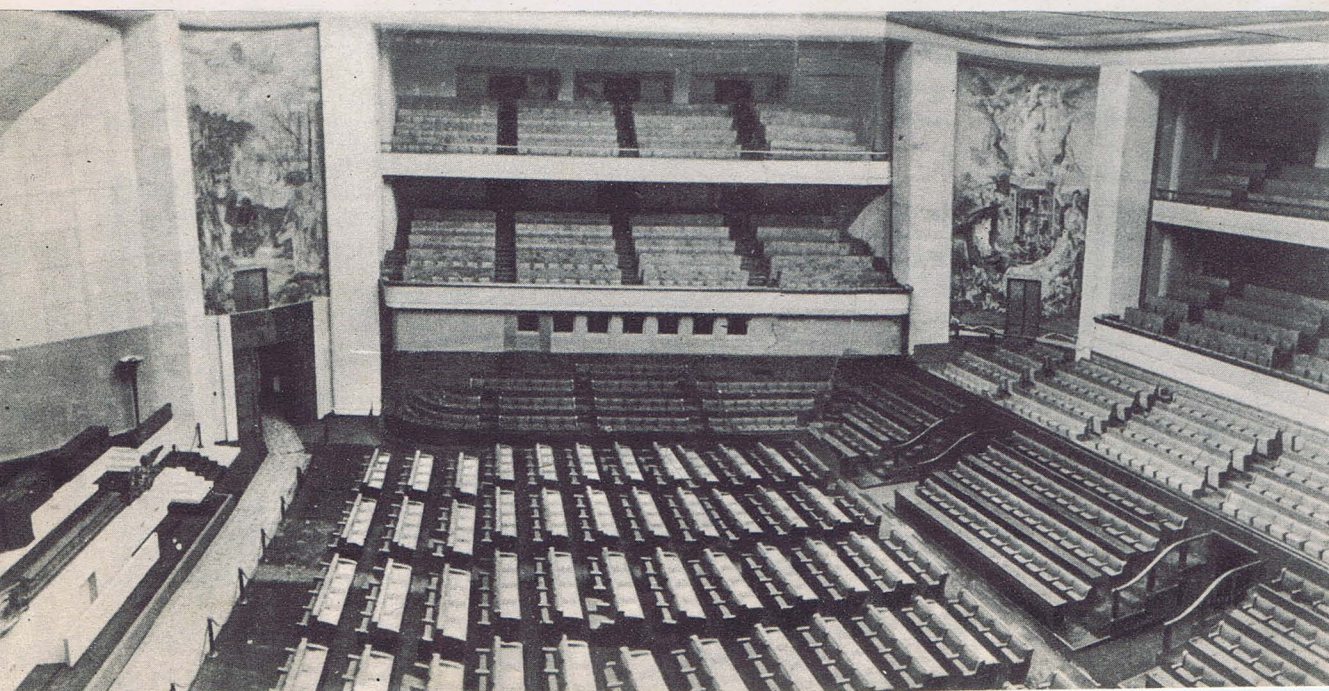

DE VOLKENBOND IS DOOD, LEVE DE U.N.O.

Terwijl de UNO (United Nations Organisation — Organisatie der Vereenigde Volkeren) voor haar leven vecht, stierf de Volkenbond. In New York kwam de Veiligheidsraad der UNO bijeen en worstelde door de crisis van de Iraansche kwestie, en in Genève kwamen de afgevaardigden naar de Assemblée voor het laatste bijeen om den Volkenbond, mislukt ideaal der overwinnaars uit Wereldoorlog No. 1, ten grave te dragen. Er dreigde in Genève, getuige van zoovele crises, een laatste crisis: de Baltische staten (thans onderdeel der Sovjet-Unie) waren voor deze laatste zitting niet uitgenodigd. Rusland (na den eersten oorlog met Finland, November 1939—Maart 1940, uitgesloten van het lidmaatschap van den Volkenbond) zou er zich zeker tegen verzet hebben en er een onvriendelijke daad in hebben gezien. Doch aan een graf maakt men geen ruzie, de Volkenbond werd zonder Baltische afgevaardigden en zonder crisis begraven. Zes en twintig jaar geleden werd de Volkenbond gesticht. De mislukking van zijn idealen en doelstellingen houdt vele lessen voor de toekomst in; zullen de volkeren, thans vereenigd in de UNO, zich die ten nutte maken? Het antwoord op die vraag zal het lot der menschheid bepalen. Wat zijn kenmerkende verschillen tusschen de UNO en den Volkenbond? De UNO is veel universeeler; Amerika was nimmer lid van den Volkenbond, Frankrijk, Engeland, Rusland waren zijn sterkste pijlers. Het meest kenmerkende verschil is echter, dat de

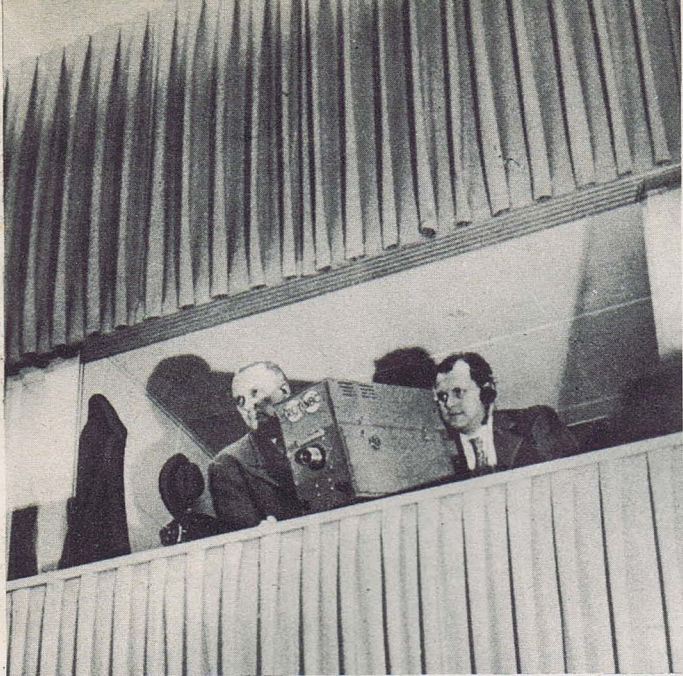
UNO den opzet van 1919 precies omdraait; toen de volgorde ontwapening-arbitrage-veiligheid, nu wordt de veiligheid voorop geplaatst en over ontwapening niet of nauwelijks gesproken. „Vrede door veiligheid dank zij de groote mogendheden” is thans de leidende gedachte. De Volkenbondsraad beschikte niet over militaire machtsmiddelen, de Veiligheidsraad van de UNO krijgt de beschikking over een generalen staf, waarin de vijf groote mogendheden in elk geval vertegenwoordigd zijn, en die staf komt aan het hoofd van een internationale strijdmacht van twee miljoen man. Groote figuren uit het leven van den Volkenbond waren: Aristide Briand, Austen Chamberlain, Gustav Stresemann (de eerste Duitscher, die een zitting van den Volkenbondsraad presideerde), Stanley Baldwin, Ramsay MacDonald, Barthou, Eden, thans namen en herinneringen, maar destijds symbolen van den vasten wil om den Volkenbond te doen slagen. Doch de Volkenbond slaagde niet; de meest kenmerkende mislukkingen waren: het falen van het streven naar algemeene ontwapening, de farce der non-interventie, het falen van den Raad in het Mandsjoerische geschil, het falen van de sancties tegen Italië, toen de waardige en toch pathetische figuur van Haile Selassie vergeefs voor de rechten van zijn land (Abessinië) pleitte, het uittreden van Japan, Duitschland, Italië, en tenslotte het uitbreken van Wereldoorlog no. 2, die een einde maakte aan het leven van den Volkenbond.

Onder: De leegte vergaderzaal van de Assemblée in het Volkenbondspaleis te Genève, een welsprekende vermaning uit het verleden aan allen, die vrede door samenwerking bepleiten.

De historische openingszitting van den Veiligheidsraad der UNO in de geheel verbouwde gymnastiekzaal van Hunter College in New York tijdens de rede van den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken James Byrnes. Achter de halfcirkelvormige tafel zitten de vertegenwoordigers der elf naties, die den Veiligheidsraad vormen; zij zijn, van links naar rechts: Andrei Gromyko (Rusland), Sir Alexander Cadogan (Engeland), Stettinius (Ver. Staten), Luit.-kol. W. R. Hodgson (Australië), dr. Lego Velloso (Brazilië), Trygve Lie (secretaris-generaal), dr. Kwo Tai-chi (China), A. Sobolof (onder-secretaris-generaal), Hassan Pasja (Egypte), Henri Bonnet (Frankrijk), mr. E. N. van Kleffens en Oscar Lange (Polen).

Een der meest onwaardige gebeurtenissen in Genève: toen Greiser, nazi-gouwleider van Danzig, een lange neus trok tegen de Assemblée. Van den Volkenbond resten thans nog slechts een kleine staf van deskundigen (ongeveer 140 man), die waarschijnlijk naar de UNO zullen overgaan. En terwijl de Volkenbond geliquideerd werd, worstelde de UNO door de Iraansche kwestie heen. De Veiligheidsraad kwam in New-York bijeen in Hunter College, in een zaal, waar twee weken tevoren de studenten van Hunter College basketball speelden. De afgevaardigden zaten aan een half-cirkelvormige tafel en zij deponeerden hun stembriefjes in een nieuwe metalen stembus; bij de eerste stemming vond men er een briefje in, waarop geschreven stond: „Moge God met elk lid van de UNO zijn” — het was geteekend door Paul Antonio, den man, die de stembus had gemaakt. Harry Truman, Amerika's president, drukte de gevoelens, waarmede de menschheid de daden van de UNO volgt, anders uit in de waarschuwing, die zijn minister van Buitenlandsche Zaken, James Byrnes, tijdens de openingszitting, die 51 minuten duurde, voorlas: „De Vereenigde Volkeren zullen nergens een tehuis kunnen vinden, tenzij de Vereenigde Volkeren vereenigd blijven”. Kort voor de bijeenkomst van den Veiligheidsraad verklaarde Stalin in een interview met Eddy Gilmore, correspondent van Associated Press in Moskou, dat hij „groote beteekenis” hechtte aan de UNO en dat „de volkeren der wereld vrede verlangen en er naar streven dien vrede te verzekeren”. Gedachtig aan die woorden liet men zich niet al te zeer verontrusten, toen Gromyko, Rusland's afgevaardigde in den Raad, die zittingen, waarin de Iraansche kwestie behandeld werd, niet bijwoonde, omdat de Raad geen gevolg had gegeven aan het Russische verzoek de behandeling van het Iraansche probleem uit te stellen. Opvallend verschil in de procedure van den Veiligheidsraad en die van den Volkenbondsraad: in de groote gymnastiekzaal van Hunter College niet, zooals in het Volkenbondspaleis in Genève, geheime zittingen en onderonsjes, maar openbaarheid en ferme, open taal. Misschien ligt er een hoopvol teeken in, dat de Volkenbond-van-de-onderonsjes stierf terzelfdertijd dat de UNO-van-het-openhartig-woord haar eerste ernstige crisis glansrijk te boven kwam.

Hoewel de gymnastiekzaal van Hunter College plaats biedt aan 696 personen, was de belangstelling voor de zittingen van den Veiligheidsraad zoo groot, dat vele journalisten in andere vertrekken moesten plaats nemen. Een televisiecamera nam de gebeurtenissen in de groote zaal op.

In nevenvertrekken konden de journalisten dank zij de televisie de gebeurtenissen in de groote zaal zien en hooren. Onder: Op het televisie-scherm: New Yorks gouverneur Dewey tijdens een toespraak tot den Raad; rechts James Byrnes.

Links: Irans ambassadeur in de Vereenigde Staten, Hussein Ala (neemt juist zijn hoed af) bij zijn aankomst voor de zittingen van den Veiligheidsraad, die als voornaamste agendapunt de Iraansche kwestie behandelde. Rechts: Andrei Gromyko, Rusland's vertegenwoordiger in den Raad, verliet met zijn echtgenoot (geheel rechts) de zitting, toen de behandeling van de kwestie niet werd uitgesteld.

Links: Manschappen van het Amerikaansche corps Mariniers verrichten bewakingsdiensten bij het gebouwcomplex, waar de Veiligheidsraad bijeen komt. De afzetting is zeer streng. Rechts: voor het publiek de tribune mag betreden, moet het buiten overjassen, actetasschen en dergelijke achterlaten, die door sergeant Sarding van de New Yorksche politie worden bewaakt.

Boven: De perszaal in het UNO-gebouw, waar honderden journalisten uit alle deelen der wereld hun telegrammen gereed maken. Links onder: Fotografen en filmoperateurs wachten geduldig achter het lijntje op de aankomst der gedelegeerden. Rechts onder: In een der leslokalen van Hunter College is een speciaal telegraafkantoor ingericht, waar de journalisten hun telegrammen kunnen verzenden.

Edda Carla Flu (15 jaar) en haar 14-jarig broertje Iwan Anton woonden in Singapore en werden geëvacueerd naar Batavia. Nu moeten zij weer aan het schoolleven wennen en zich het hoofd breken over sommen, die zij, zonder oorlog met Japan, drie jaar geleden al zouden hebben opgelost.

Kinderen van tien jaar leeren rekenen met een telraam. De achterstand is groot, maar met taai volhouden kan hij worden ingehaald.

De jeugd uit Indië past zich aan

De kinderen uit Indië zitten in hun Amsterdamsche school aan de Lekstraat. Hun eigen school, want andere kinderen zijn er niet, en zij vormen tezamen de eenige drie klassen. Allen lotgenooten, kleine slachtoffers van een bitter kampeven, dat nog sporen op hun jonge gezichten heeft achtergelaten. Het leven daar heeft een stempel op hun ziel gedrukt, ze zijn er ernstiger door geworden, meer geneigd tot nadenken, en het heeft sommigen stuk gemaakt. Toch zijn deze kinderen van Java en Sumatra vrijmoedig in hun optreden. Verlegenheid plaagt hen in den regel niet, en let eens op hoe rustig ze u in de oogen kijken, hoe weloverwogen zij antwoorden op uw vragen. De meesten vertellen graag en ze doen dat onbeveng.

En dat ze een duidelijk eigen inzicht hebben blijkt dan menigmaal. Het kampeven geeselt, maar het rijpt ook ten slotte. Niet alleen de ouderen, doch ook de kleintjes leggen er in hun houding getuigenis van af.

Helaas: in schoolkennis zijn ze achter: Ver, vér achter. In de laagste der drie klassen, waarin zelfs kinderen tot tien jaar toe de banken bezetten, is voor vele leerlingen het „aap, noot, mies, jet, zus” nog nieuwe leerstof. Simpele sommen moeten ze leeren, sommen die onze kleintjes al een paar jaar geleden „onder de knie” hadden. Maar zonder valsche schaamte, en zelfs met liefdevollen ijver geven zij zich aan die studie. Inhalen willen ze, zoo gauw het kan. De tusschen-klasse en de hoogste klas tellen een aantal leerlingen die reeds opgeschoten jongens en meisjes zijn en van wie enkelen zelfs het zestiende levensjaar bereikt hebben. Twee jongens zijn er bij die boven allen uitsteken. De onderwijzer noemt hen met goedbedoelden humor: „de beide heeren.” Het onderwijs dat al deze kinderen krijgen gaat niet uit boven hetgeen normaal in de vijfde of zesde klas van de lagere school wordt onderricht. Enkele kinderen heeft men inmiddels naar een middelbare school kunnen laten afvloeien. En toch behoren de meesten uit de hoogste klas van deze school wat hun leeftijd betreft al in de derde of vierde klas van de middelbare thuis. Hard zal er gewerkt moeten worden voor zij die schade hebben ingehaald. Veel zorg zal ook geëischt worden van het onderwijzend personeel, temeer daar de kinderen van één klas in schoolkennis zoo zeer verschillen dat zij afzonderlijk moeten worden bijgewerkt. De een leerde van moeder wat taalkennis, de ander heeft een paar rekenlessen in het kamp ontvangen. Thans volgt de „gelijkschakeling.” Een moeilijke, geduld-eischende taak!

Nu zijn ze dan in Nederland. Indië is verleden tijd. Of ze gauw vergeten? Misschien, doch het verlangen komt nog telkens terug. Niet bij de allerkleinsten. Voor hen is Indië niet anders dan de drie à vier jaren van het kamp, dus alleen maar een schrikbeeld. Maar de ouderen herinneren zich de daaraan voorafgegane jaren, en zij moeten nog wennen. Noem hen de namen van Indische gerechten, lombok, nasi goreng, pitjil, en hun hart springt op. „Kinderachtig” noemen zij het eten hier.

Ook de warme zon op de speelplaats brengt Indië in hun gedachten terug. Ze beginnen weer aan de Indische spelletjes, en het kleine goedje uit de eerste klas gaat onbewust weer op inlandsche wijze op den grond zitten: gehurkt, de dijen tegen de kuit, de zolen plat op den grond. Wie het niet gewend is, tuimelt om, maar deze peuters zitten pas lekker als ze „djonkokken” zooals het zitten in die houding heet.

De eerste sneeuw, dat was wat. „Mijn vader kwam thuis met een witten hoed” vertelt een 10-jarig meisje. „Ik zei: vader, u zit vol kapok, maar ik streek er met mijn vinger over, en die werd rood van de kou.”

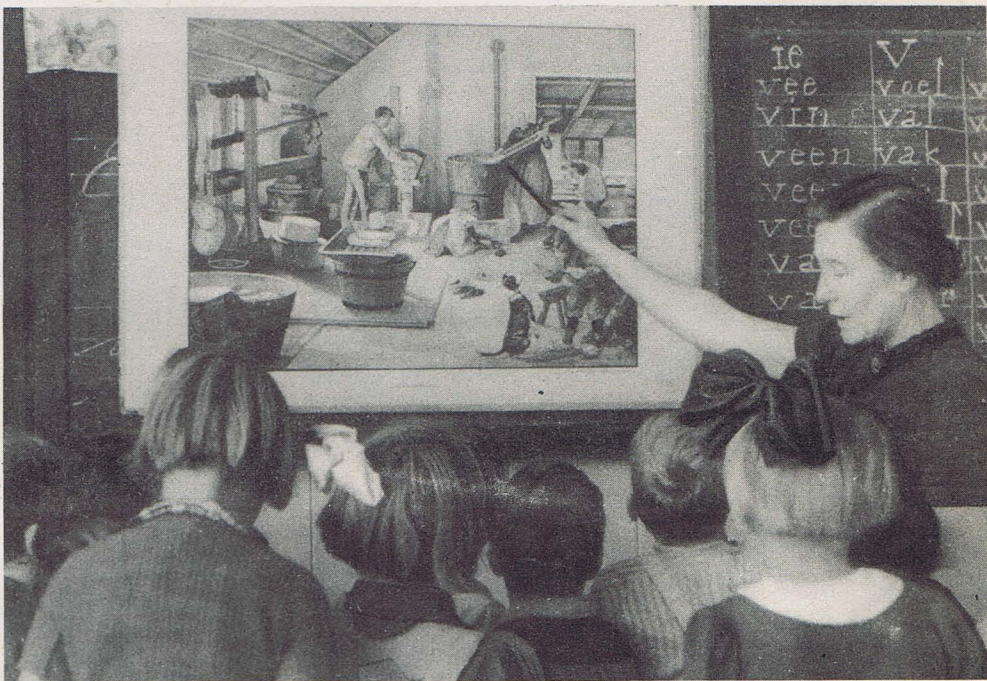
„Dat is sneeuw, m'n kind”, zei hij.

De groote jongens en meisjes willen wel graag terug. De meisjes beweren al heel statig, dat het leven er gemakkelijker is. 's Morgens vroeg naar school, in één ruk door en dan 's middags niet nog eens heen en terug. En dan de tuin in plaats van al die trappen.

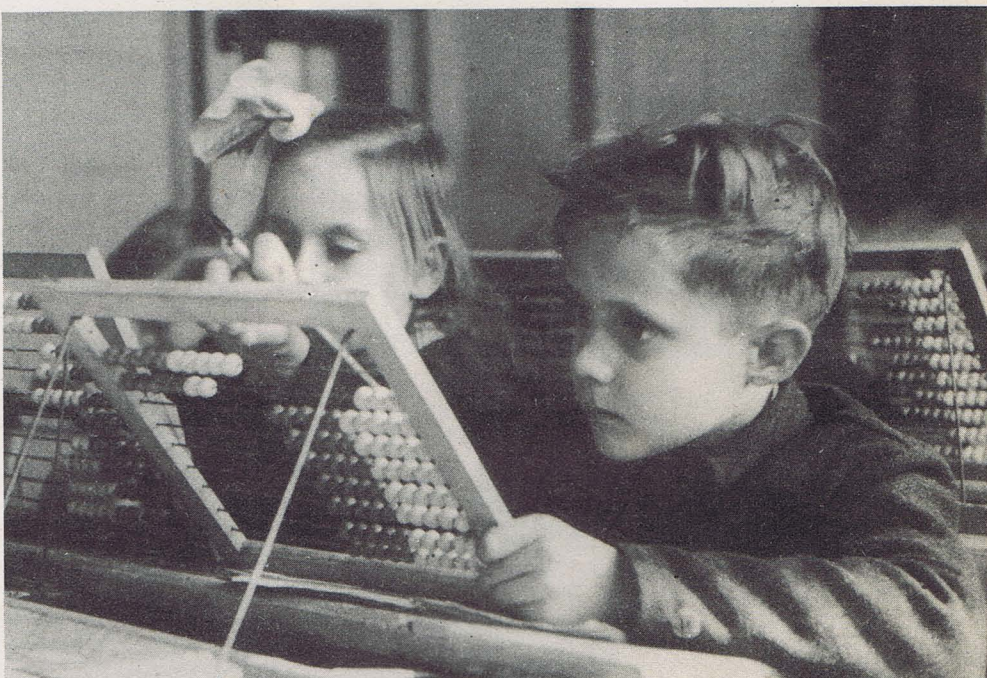
De jongens denken aan het dagelijksch bad in de beken, aan hun slangenverzameling, aan de tropische bosschen.

Voor al in de eerste koude dagen greep het contrast hen aan. Maar nu wordt het warmer. Ook in Holland is er een zon boven het hoofd, ook hier kan men baden. Wel ja, het valt mee. Ze krijgen vrienden en vriendinnen, ze leeren iets van het land kennen. Velen hebben de ziekten, tijdens de reis naar het Noorden opgedaan, overwonnen en ook de stevige voeding spijskert hen bij. Dubbele rantsoenen, vitaminen, extra melk. Zij zien er al beter uit, en langzaam aan zal het moederland vat op de kinderen uit Indië krijgen. Een schoolopziener, die de eerste klasse bezocht, vond de kleintjes een beetje brutaal. Zij lijken dat soms, en ze zeggen niet: ja meneer, of: nee meneer. Ze laten het meneer weg, en soms zegt er een: „O.K.” Maar de onderwijzeres komt voor het volkje op. Ze zijn „anders” dan onze kinderen, oordeelt ze. Vrij, een beetje zelfstandig, maar vol ambitie. „Ik mag ze graag.....”

Alleen reeds in de hoofdstad zijn er vijf scholen waar de kinderen uit Indië

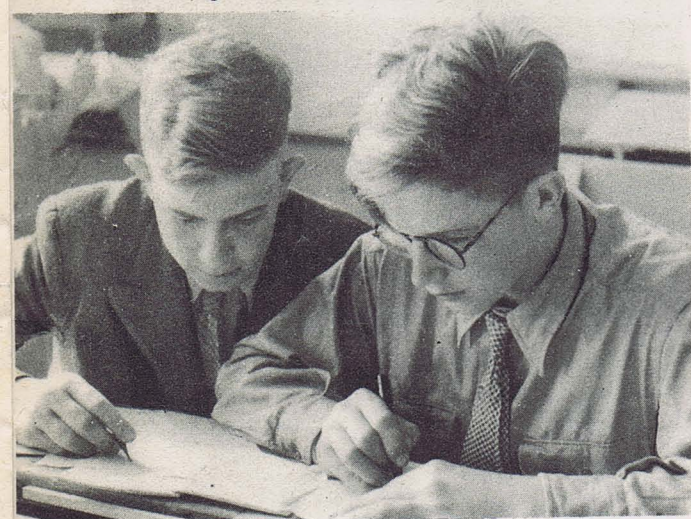
Veel dingen, waarmee hun leeftijdgenootjes in Nederland al lang vertrouwd zijn, zijn nieuwigheden voor de Indische kinderen. Zoowel de wandplaat als het telraam zijn verschijningen uit een onbekende wereld (foto's boven en onder)

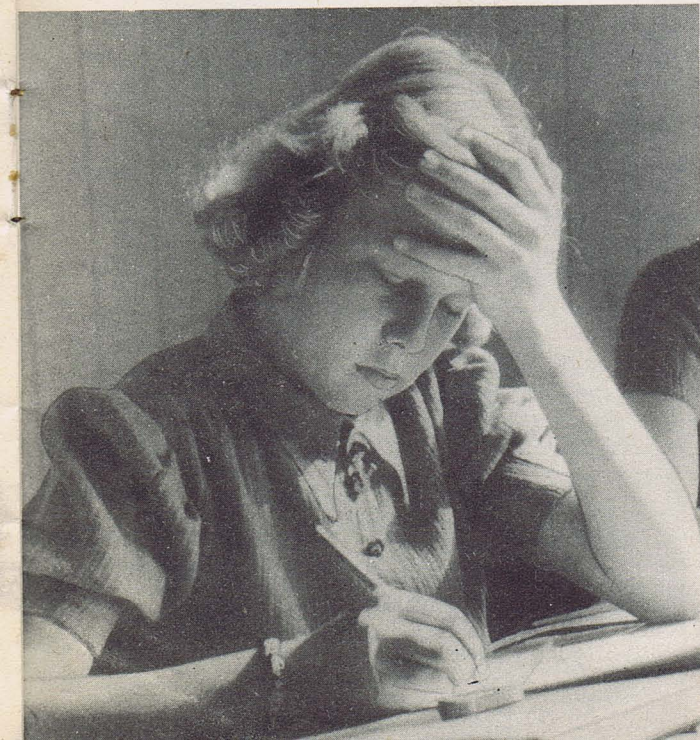
speciaal onderwijs krijgen. Het aantal leerlingen groeit met den dag en elke boot met repatrieerenden zal de behoefte aan dit onderwijs doen toenemen. De beschikbare leerkrachten werpen zich echter vol liefde op hun belangrijke taak en zij zullen eens met voldoening kunnen vaststellen dat honderden van deze pupillen uit den archipel „bij” zijn, na jaren van dreigenden achterstand. Scholen van dezen aard, waar de kinderen uit Indië afzonderlijke klassen vormen zijn er alleen nog maar te Amsterdam. Elders in het land volstaat men er thans nog mede de kinderen uit Indië aan speciale zorgen van het hoofd eener school of een H.B.S.-directeur toe te vertrouwen, die de pupillen zoveel mogelijk door bijlessen de schade doen inhalen.

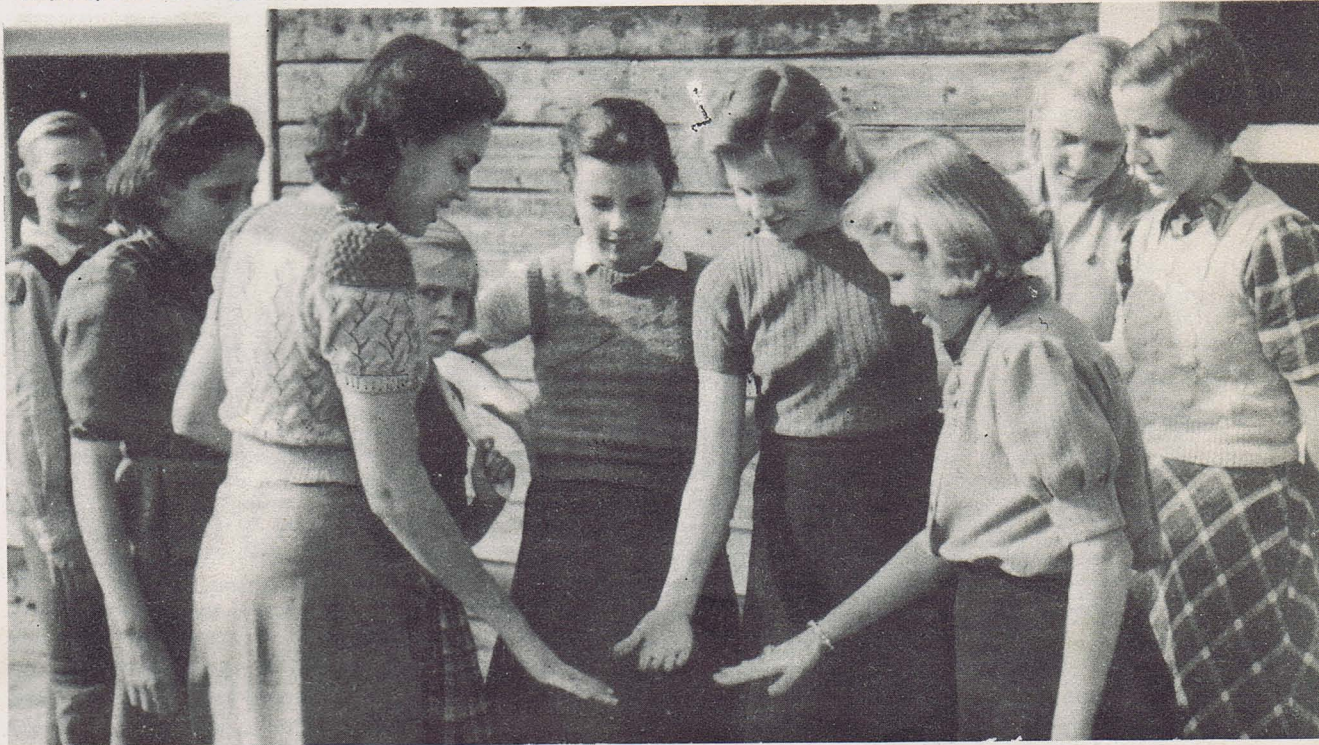
Gerepatrieerde kinderen zeggen hun meening over de Jappen. Ina van Witsen (13 jaar) uit Djocja, die 3½ jaar in het Banjoe-Biroe Kamp verbleef, zegt: „De Jappen zijn aardig voor kleine kinderen, maar een uur later schieten ze je vader of moeder dood. Ze zijn erg handig in vechten. De Jappen beloofden ons, dat we het erg goed zouden krijgen in het kamp, maar er overleden veel mensen van honger en ze behandelden ons als beesten.”

Boven: Hans van Hell (links) uit Bondowoso, leefde een jaar in het jongenskamp te Semarang en twee jaar in het vrouwenkamp Karangpanas. Meening over de Jappen: „Huichelaars.” Bram van Luijk uit Bandoeng bevond zich twee jaar in Baros Jongenskamp Tjimahi en daarvoor een jaar in Tjikapit Vrouwenkamp. Van de Jappen zegt hij: „Dieren- en mensenbeulen. Volleerd in het pijnigen van hun medemensch.” Onder: Elsje Hillekes (14 jaar) uit Batavia vindt van de Jappen het volgende: 't Waren echte mensenbeulen, hard werken moest je en weinig te eten. Ikzelf ben in drie kampen geweest. 't Eerste ging nogal; 't tweede slecht en 't derde (in Tjideng) heelemaal slecht.”

„Soeten”. Een Indisch spel op een Nederlandsche speelplaats. De kinderen steken hun duim, wijsvinger of pink op, die respectievelijk olifant, mensch en mier voorstellen. Olifant wint van mensch, mensch wint van mier, en mier wint van olifant. De mier kruipt n.l. in het oor van den olifant, die duzzelig wordt en neervalt. Onder: twee duimen en een pink. Het meisje links wint dus.

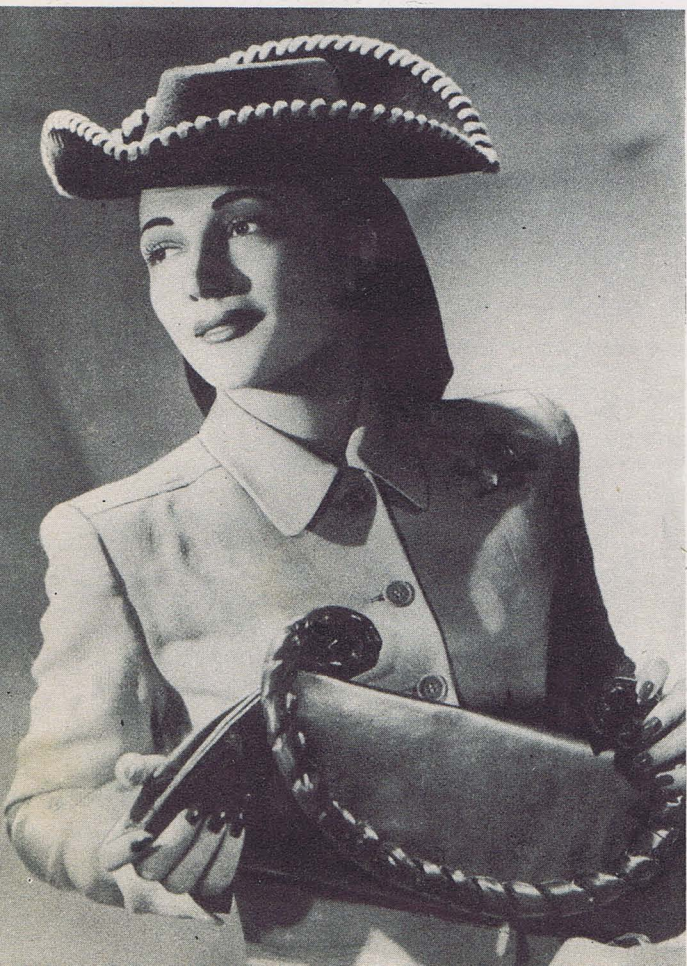
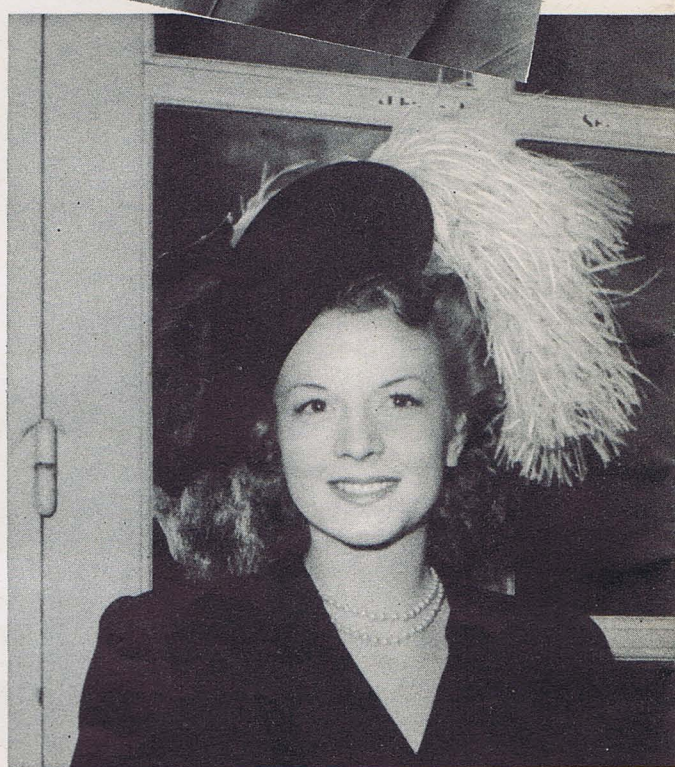
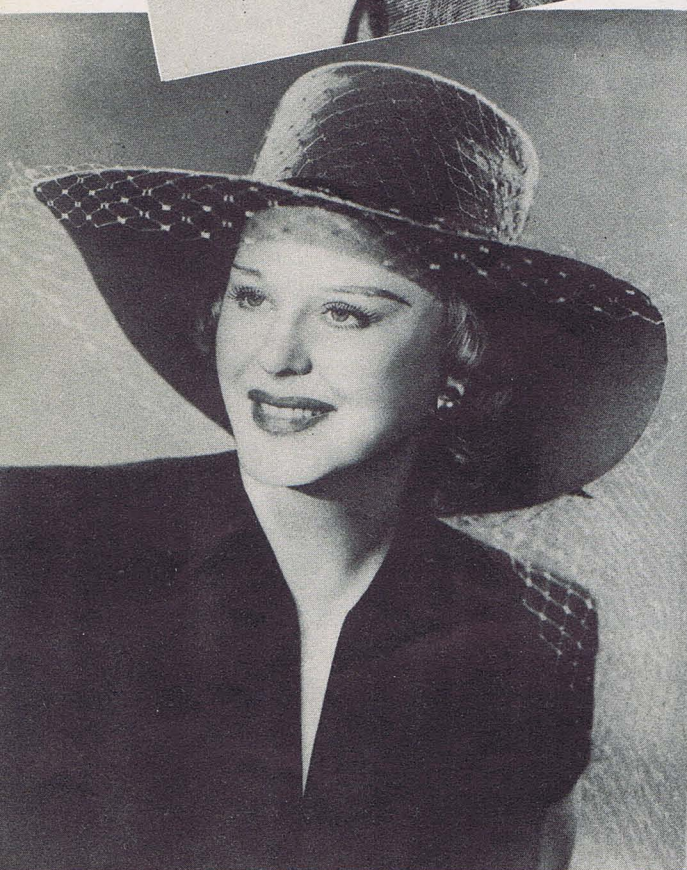
„Vliegen vangen”. Een ander specifiek Indisch spel. Een meisje moet tusschen twee speelgenooten probeeren door te glippen. Pas als zij haar voet optilt, mag zij worden getikt (foto boven en onder).

Om bij het „vliegen vangen” aan aftikken te ontkomen, is veel behendigheid noodig (boven). „Djongkokken”, de Indische „zit”, die de kinderen urenlang kunnen volhouden (onder).

Zwichten wij of zwichten wij niet?

Jaren hebben wij blootshoofds rondgelopen; hoogstens imiteerden wij de Roemeensche boerinnen en bonden een vierkanten doek om ons hoofd. Als het regende, gingen wij naar de kabouters en leenden hun waterdichte puntmuts.

Is het alleen de oorlog geweest, die ons allen lid gemaakt heeft van den anti-hoedenbond? Ook voor 1940 bestond er al een neiging de haren vrij in den wind te laten wapperen. Zelfs te Parijs werden de hoeden al op den achtergrond gedrongen. De Parijsienne had te veel smaak om zich toe te takelen met hoofddoeken en dergelijke fraaiigheden, maar zonder hoed liep ook zij rond.

En nu worden wij als het ware bekogeld met hoeden; te pas en te onpas wordt ons voorgehouden: draag een hoed! Nog even en wij krijgen advertenties, die ons suggereren, dat wij „eenzaam achter blijven” alleen omdat wij met onzen blooten bol rondlopen. Parijs en New York wedijveren in de reclame zoowel als in het ontwerpen van nieuwe, charmante modellen. In Parijs organiseert men onopvallende shows in de restaurants aan de groote boulevards; een groot aantal mannequins mengt zich tusschen het publiek al dan niet vergezeld van een „dapperen vaderlander”. Zij schijnen te willen prediken: Voor iedere vrouw is er voor elke gelegenheid een hoed.

Zij en haar New-Yorksche concurrenten toonen klassieke modellen met breede neergeslagen randen, die het gezicht welwillend overschaduwen. Zij toonen hoeden, zooals de Engelsche koningin die pleegt te dragen: schuin op het hoofd met opgeslagen rand en voor het evenwicht gegarneerd met een ware weelde van veeren, waarvan wij de namen weer moeten leeren. Er zijn toques en bandeaux-achtige hoeden; er zijn modellen, die ons in gedachten naar de steppen van Siberië verplaatsen en die toch werkelijk bedoeld zijn als zomerhoed, zoo goed als de uiterst-verfijnde stroohoeden met hun overvloedige bloemen en voilettes. Het schijnt, dat dergelijke hoeden toch niet onmiddellijk van het hoofd vallen.

De ouderwetsche steek à la de kurassiers van Napoleon wordt gedragen bij een sportief mantelpak. En dan ineens vertoont zich een mannequin op Fifth Avenue, die er uit ziet als een verdwaald Quaker-vrouwtje, gehuld in een mantelpakje, dat ons doet denken aan een diaconessen-costuum en met een stukje kant op het hoofd, zooals wij ons dat herinneren van heel oude foto's van de tante „die aan weldadigheid deed”.

Zonder hoed lopen is zoo gemakkelijk; zwichten wij dus niet? Met een hoed zie je er zooveel aantrekkelijker uit; zwichten wij dus wel?

JOHANNES POST

Een historisch feuilleton

door

ANNE DE VRIES

XXV.

Niet lang daarna kwam de officiële bekendmaking: Via Westerbork zouden de Joden naar Duitsland worden getransporteerd. Tientallen Joden maakten een eind aan hun leven. Hij niet. Hij onderhield de wetten der vaderen, hij wist welk een grote zonde de zelfmoord was. De deportaties werden voorbereid: de fietsen moesten ingeleverd worden, het reisverbod kwam en op 11 Juli volgde het eerste transport. Toen twijfelde niemand meer, dat het den Duitsers ernst was met hun bedreigingen. Terwijl het gezin bezig was om onder te duiken, werden zijn vrouw en dochter bij een razzia gepakt en bij de eerstvolgende deportatie naar Westerbork getransporteerd. Hij ontkwam en door hulp van goede vrienden bereikte hij Kampen, waar Dr. Dam hem bij Marinus een onderdak verschafte.

„En hier ben je veilig,” verzekert Marinus. „Geen schepsel, dat je hier te na zal komen, Oom Theo, daar sta ik borg voor.”

En wie hem aanziet weet, dat niemand den Jood zal naderen zolang hij in de buurt is.

„En Uw verdere familie?” vraagt Johannes.

„Mijn Moeder is ondergedoken in Amsterdam,” zegt Oom Theo. „Ze heeft het niet getroffen. Ik vrees, dat ze daar niet veilig is. Verder heb ik in Rotterdam nog familie, wanneer ze althans nog niet gearresteerd zijn...”

Hij maakt een gebaar van onmacht met zijn handen en nerveuze trekkingen gaan door zijn gezicht. Wat zullen ze daarop antwoorden? Ze laten hem alleen en gaan stil naar beneden. Het verhaal van den Joodse leraar heeft Johannes diep ontroerd en het laat hem niet los, als ze weer in de kamer zijn, waar de tafel wordt gedekt voor het middagmaal. Is hij tekort geschoten, dat dit alles kon gebeuren, zonder dat hij een vinger uitstak om te helpen? Is er een verborgen zonde, die hem tot nu toe heeft weerhouden? Laat hij het zich maar eerlijk bekennen: hij houdt niet van Joden. Van de tijd af, dat de oude Cohen in de stal kwam, heeft hij ze zoveel mogelijk gemeden, ook op de markt. Hij behoefde hun handigheid niet te vrezen, hij kon wel tegen ze op. Was het misschien hun halsstarigheid om den Messias te erkennen in den Christus, die voor hem de bron van het leven is, die hen voor hem onsympathiek maakte?

Hoe het zij, hij voelt zich niet tot hen aangetrokken. Hij weet ook dat het gevaarlijk is hen de helpende hand te bieden. Een principieel onderduiker heeft reeds karakter getoond door zijn weigering den bezetter te gehoorzamen. Aan hem kan men zich toevertrouwen.

De Joden worden vervolgd als volk in zijn geheel. Wie met hen begint, kan van alles in huis krijgen: ook iemand, die bij arrestatie met genoeg zijn gastheer verraadt, als hij meent dat dit hem helpen kan. En toch — wat vraagt God van hem?

Intussen merkt niemand aan hem, dat hij een strijd voert, die hem beweegt tot in het diepst van zijn ziel. Hij lacht en praat, hij prijst het eten, dat zijn schoonzuster heeft klaargemaakt, hij babbelt schijnbaar vrolijk met de kinderen. Maar telkens weer dwalen zijn ogen af naar het magere gezicht van Oom Theo, die tussen de anderen aan tafel zit. En intussen staart hij zich blind op de vraag:

„Is het niet je plicht om te helpen? Zijn niet Jood en heiden voor God gelijk? Was de Heere Jezus niet zelf een Jood en moet je Hem niet zó lief hebben, dat je alles over hebt voor Zijn volk?”

En zijn verstand zegt op alles ja, maar zijn hart, zijn onwillige hart huivert terug.

Na het eten neemt Marinus de Bijbel.

„Ik zal een psalm lezen,” zegt hij. Is het opzet, dat hij psalm 41 kiest? . . . Zijn gezicht is ondoorgrondelijk. Maar wat doet het er toe? Het is in

ieder geval Gods woord, dat nu tot Johannes spreekt.

„Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens een ellendige; de Heere zal hem bevrijden ten dage des kwaads.

De Heere zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden.

Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte . . .”

En dan vraagt Marinus: „Wil Johannes met ons danken?”

Dat wil Johannes. Hij vouwt zijn handen om het jongste kind van Marinus, dat op zijn knie geklauterd is. Hij plaatst zich voor het aangezicht van den Almachtige, die de diepste roerselen van zijn hart doorziet, voor wien zijn ziel met al zijn geheimen openligt. Nu is er geen twijfel, geen aarzelen, geen onwil meer mogelijk. God zelf heeft hem gezegd, wat hem te doen staat. Er is geen toeval in het leven: deze reis, deze ontmoeting, dit Bijbelgedeelte, het moest alles zo zijn. God heeft dit ogenblik afgewacht en komt nu met zijn bevel, waarbij hij reeds bij voorbaat zijn zegen belooft. En dan wordt Johannes' danken een gebed. Om wijsheid en kracht, om eenswillendheid met God, om de bewaring die Hij toegezegd heeft.

Als hij amen zegt, voelt hij Marinus' blik op zich gericht. Een moment zien ze elkaar in de ogen, dan begrijpen ze elkaar. Die middag zonderen ze zich samen af, daarna komen ze bij Oom Theo en vragen: „Geef ons het adres van Uw moeder en van Uw familie in Rotterdam en geef ons een introductie voor de mensen bij wie ze in huis zijn.” En tegen de vrouw zegt Johannes vrolijk: „Wij hebben nu een pier aan de hengel, waar we een grote vis mee zullen vangen. We gaan er samen op uit, Marinus en ik, en we zullen van de Joden nog redden, wat er te redden valt...”

Bijna dag aan dag zit Johannes nu tussen de wielen. De boerderij moet zich maar zonder hem redden, er is nu belangrijker werk te doen. 's Morgens met de eerste trein vertrekt hij uit Hoozevee, soms stapt in Zwolle Marinus bij hem in, dikwijls ook gaat hij er alleen op uit. Zijn voeten, gewend aan de zachte akkergrond en het fluwelen tapijt der weilanden, kunnen zich maar moeilijk aanpassen aan de harde straten. Hij voelt zich onbehagelijk in de stad en verlangt heel de dag naar de wijldheid der velden. Maar zijn plichtsgevoel drijft hem voort. Hij tramt en loopt, hij belt eindelijk aan op een adres, dat al dagenlang in zijn geheugen is.

„Mijn naam is de Groot,” zegt hij. „Mag ik meneer of mevrouw even spreken.”

Door een muur van wantrouwen moet hij heenbreken, voor hij zijn doel heeft bereikt. Het meisje komt terug. Mevrouw wil weten waarvoor hij komt.

„Zeg maar, dat ik de groeten kom brengen van Sam.”

Weer wachten. Weer een teleurstelling.

„Mevrouw kent geen Sam. U bent verkeerd. Dag meneer.”

De deur is dicht. Johannes loopt terug naar de hoek van de straat. Hij is niet verkeerd, ook het nummer klopt. Weer gebeld.

„Ja, wat wilt u nu nog?”

„Zeg tegen mevrouw, dat ik een stukje spek kom brengen.”

Dat helpt. Johannes mag binnenkomen. Hij heeft het spek niet bij zich, hij zal het bij een volgend bezoek meebrengen. En nu weer Sam.

„Ja zeker, de broer van Thilde, die hier bij U in huis is. Mevrouw, ik begrijp het, U kunt mij gerust vertrouwen. Hier is een briefje van Sam. Laat u dat even lezen.”

WAT VOORAF GING:

Johannes Post, een der meest op de voorgrond tredende leiders van het verzet in de oorlogsjaren, werd in het jaar 1906 geboren in Hollandscheveld bij Hoozevee, als tiende kind van een eenvoudigen Calvinistischen boer. Van zijn moeder erfde hij het vrome gevoelige hart, van zijn vader de vaste wil en het doorzettingsvermogen. Hij werd streng opgevoed, had een heerlijke jeugd en werd doorkneed in de Calvinistische leer. Na zijn huwelijk huurde hij een boerderij op Nieuwlande. De oorlog van 1940 was voor hem geen verrassing en toen hij op 10 Mei 's morgens in alle vroegte, de vliegtuigen over zijn boerderij hoorde ronken, wist hij, dat het onvermijdelijke was geschied. Maar geen ogenblik verloor hij zijn vertrouwen in de overwinning, nadat het leger in Holland had gecapituleerd. Hij zag de oorlog als een heilige strijd tegen een satanische macht, waaraan ook hij zijn deel moest hebben. Het verzet tegen den overweldiger nam hem steeds meer in beslag. En ook toen de deportaties der Joden begonnen wist hij zijn taak: hulp te bieden aan deze mensen in nood. Voor heel de buurt was hij een raadsman en leider.

Als ze terugkomt, is haar wantrouwen nog niet geheel verdwenen.

Ze vraagt: „Wat is Uw bedoeling eigenlijk, als ik dien Sam eens kende? Om Thilde en haar moeder mee te nemen en onder te brengen? Maar ze hebben geen geld, meneer, het zijn doodarme mensen.” Als Johannes antwoordt, dat dit geen bezwaar is, stijgt het wantrouwen weer. Wie brengt Joden onder, zonder daarvoor grof betaald te worden? Deze mensen zijn te lang reeds overgelaten aan de aasgieren, die op het jodengeld loeren, dan dat ze kunnen geloven, dat iemand alleen uit liefde om Christus' wil een Jood wil helpen en verbergen. Maar intussen heeft deze vrouw zich al versproken en na veel praten komt Johannes tenslotte tegenover twee schichtige Jodinnen te staan. Als die hem eindelijk vertrouwen, zijn de moeilijkheden nog niet overwonnen. Mee naar Drenthe? Drenthe is ver en onbekend en heeft de naam, een land van hei en plaggenhutten te zijn. Hebben ze daar een behoorlijk bed? Komen ze niet bij erg vieze mensen in huis? En de reis? Ze kunnen toch niet over straat, ze durven geen neus meer buiten de deur te steken. Maar de gastvrouw ziet nu een kans om van haar onderduikers af te komen en springt Johannes bij. Vanavond, vijf minuten voor het vertrek van de laatste trein, zullen de dames onder de klok op het stationsplein staan, om met Johannes mee te reizen.

Verder maar weer. Haast je rep je naar een ander adres. In de tram eet hij wel een boterham. Nieuw gezoek in de chaos van straten, nieuw wantrouwen, andere moeilijkheden: deze Joden hebben een sperrstempel van de Joodsche Raad. Wat kan hun overkomen? Asscher zelf heeft verklaard, dat ze voorlopig geen gevaar zullen lopen. Als ze onderduiken, lopen ze iedere dag gevaar. Ze klemmen zich vast aan hun huis en hun bezittingen als Lot aan Sodom en hier is geen engel om ze mee te trekken en ze te bewaren voor de catastrofe, die onafwendbaar over hen komen zal. Hier is alleen de overtuigingskracht van Johannes, die in dergelijke gevallen dikwijls te kort schiet. Als hij eindelijk zijn handen in onschuld wast, is het geval volstrekt hopeloos. Maar soms weet hij nog te overreden. Goed dan, vijf minuten voor het vertrek van de avondtrein onder de klok.

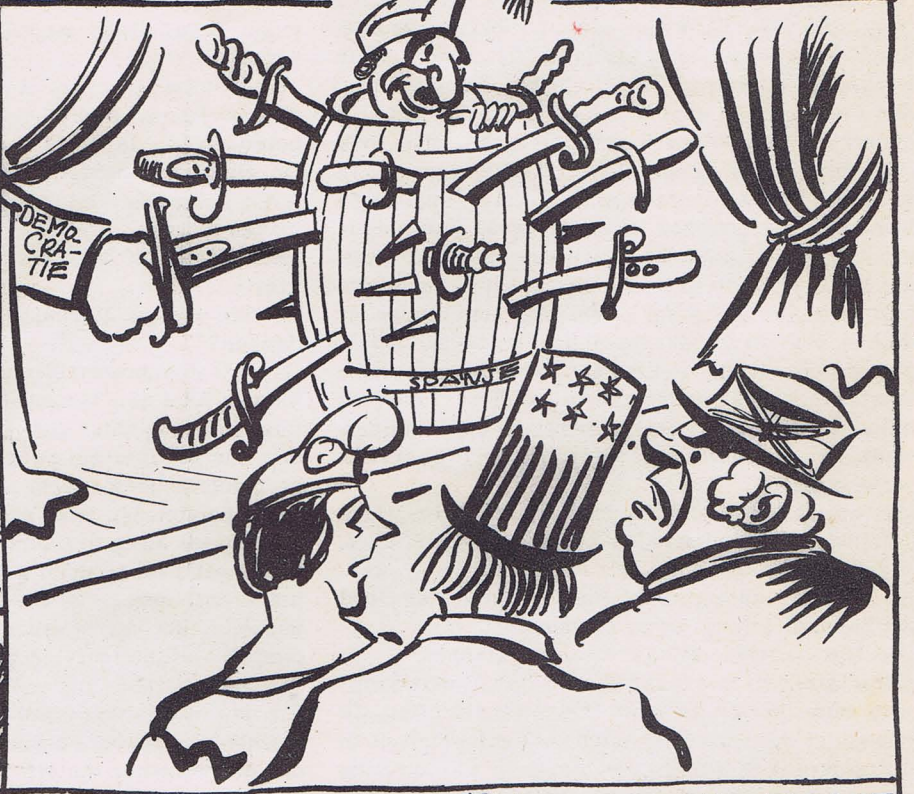
Zoeken en haasten naar nog een ander adres, terug naar het station. Kaartjes nemen voor alle passagiers, het perron verkennen, dan met het hele bevende gezelschap het stationsgebouw door en zo mogelijk in een lege coupé. Een flinke fooi aan den conducteur: geen andere reizigers toelaten. Wat is het juist gezien van de Duitsers, dat de treinen verduisterd moeten worden!..... Johannes staat in spanning voor het coupéraam tot de trein gaat rijden. Dan zucht hij van verlichting, nu kan er weinig meer gebeuren. Hij wijdt nu al zijn aandacht aan zijn beschermelingen. Zijn luchtige toon, zijn grapjes, niet het minst zijn natuurlijke rust, drijven hoe langer hoe meer de angst op de achtergrond. In Hoozevee staat zijn vrouw al te wachten. Samen voeren ze het gezelschap door het donkere dorp en laat in de avond komen ze met hun karavaan op Nieuwlande aan. In de boerderij staat de tafel gedekt. Spoedig dampet een warm maal op de schalen. De Joden scharen zich om de dis. Johannes gaat voor in gebed. Hij neemt geen blad voor zijn mond. Ofschoon hij gaarne de gevoelens van anderen ontziet, in zijn gebed moet hij oprecht en openhartig zijn.

(Wordt vervolgd).

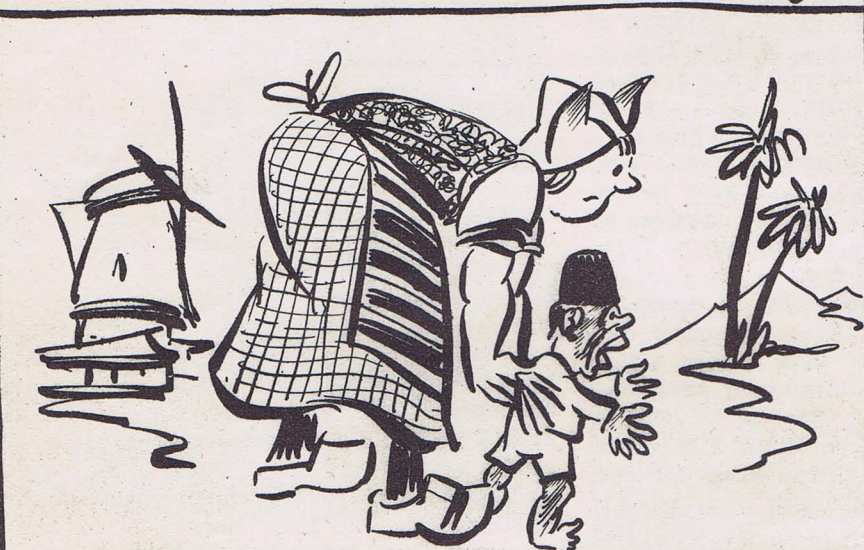
ONZE VRIJ VREEMDE WERELD

DUITSCH ATOOMBOM-EXPERIMENTEN IN SPANJE

HET SENSATIE NUMMER: FRANCO-DE ONKWETSBARE

"MAAR, MYN LIEVE VENTJE KAN TOCH NOG
NIET OP EIGEN BEENTJES STAAN!"

ARNMEYER: "ZE KAN ME TOCH NOOIT KRYGEN!
IK ZAL ME MAAR MELDEN!"

HET GEBEURDE BY DE
AMSTERDAMSCH POLITIE "GEZUIVERD!"

"23 MILLIARD STAATS-SCHULD !!!!!
MENSCH ! IK KAN ER NIET VAN SLAPEN!"

FREE
DE
RIJK

ZWEEDSCH SPROOKJE

DE DAPPERE KLEERMAKER

Er was eens een kleermaker, en die zijn er wellicht vele. Maar deze kleermaker was in tegenstelling met de meeste kleermakers sterk, groot en dik.

Op een schoonen dag stond hij naast de tafel in een boerenhof, en knipte een rok voor de vrouw des huizes. Op hetzelfde oogenblik zag hij een hoop vliegen, die smulden aan een plasje melk, dat aan de andere zijde van de tafel was gemorst.

„Ik zal jullie eens leeren”, zei hij, en sloeg naar de vliegen met de lap stof, die hij in de hand hield. Wip, lagen er zeventig vliegen dood op de tafel. „Ah, ah”, dacht de kleermaker. „Ben ik een held, die zeventig vliegen in één slag kan doodslaan? Als de koning dat verneemt, maakt hij van mij een groot man. Ik reis dadelijk naar de hoofdstad.” Hij liet zich een lang en breed zwaard maken, en op het gevest liet hij het volgende inschrift snijden: „Ik sla er zeventig in één slag.” Daarna begaf hij zich op weg naar 's konings paleis.

Toen hij ongeveer aan de hoofdstad gekomen was, werd hij slaperig en lei zich neven den weg te slapen. Na een tijdje kwamen daar twee van 's konings jagers voorbij, en zagen den langen vlegel een dutje liggen doen. Zij bleven staan, bekeken hem en zijn zwaard, en waren niet weinig verwonderd, toen ze op het gevest lazen: „Ik sla er zeventig in één slag.”

„Dat is er me eentje, die houwen kan”, dachten

ze. „Wat zal de koning blij zijn, als hij hem in zijn dienst krijgt. Hij houdt van flink volk. Als die kerel hier er zeventig in één slag slaat, verheft de koning hem zeker in zeven haasten tot prins.” Zij wachtten geduldig tot hij wakker werd, en vroegen toen, wie hij was.

„Kijk en lees!” zei de kleermaker, en toonde hun het zwaardgevest.

„Wij hebben het reeds gelezen. Daar staat: „Ik sla er zeventig in één slag”.

„Dat is juist. Ik ben op weg naar den koning om hem mijn hulp aan te bieden.”

„Volg ons dan maar! Wij zijn 's konings jagers.” Zij gingen samen naar het slot, en traden voor den koning, die den kleermaker vroeg:

„Kan je er zeventig in één slag slaan?”

„Ja, Uwe Majesteit.”

„Als dat waar is, dan verhef ik je oogenblikkelijk tot prins”, zei de koning.

„Stel me maar op de proef, Majesteit!” zei de fiere kleermaker.

Aanstonds liet de koning de volgende bekendmaking over het geheele land uitvaardigen:

„Wij brengen hiermede ter kennis, dat te onzen Hove een groot krijgsheld is aangekomen met een zwaard, grooter dan men ooit heeft aanschouwd, en voorzien van het inschrift: „Ik sla er zeventig in één slag.” Wij doen bijgevolg een oproep tot alle

dappere mannen, om zich naar onze hoofdstad te begeven, opdat wij er met onze eigen oogen zouden kunnen zien, of hij er werkelijk zeventig in één slag kan slaan. Wij hebben besloten, dat, zoo hij hierin slaagt, hij zal benoemd worden tot prins en onzen troonopvolger. Wij bevelen een ieder zich naar het bovenstaande te richten. Gegeven in onze Koninklijke Kanselarij op den dag voor Midzomer in het Elfde Jaar na Petrus' geboorte.”

De bekendmaking werd van elken predikstoel in het rijk afgelezen, en een hoop dappere krijgers verzamelden zich in de hoofdstad. De kampbaan werd in orde gemaakt, en de dag van den strijd bepaald.

Op den vastgestelden tijd reed de kleermaker de kampbaan op, zittende op 's konings grootste paard. Wel zat hij een beetje scheef en voelde hij zich een beetje onzeker, maar het paard was zoo tam, dat hij zich zonder veel inspanning recht in het zadel kon houden.

Met barschen blik keek hij zijn tegenstanders aan en riep: „Zijn jullie dat, die met mij willen vechten? Zijn jullie met zeventig?”

„Ja.”

„Beveel dan maar jullie zielen in Gods hand, want zoodra ik mijn zwaard trek, zullen jullie vallen als halmen voor de zeis.”

Meteen begon hij zachtjes het zwaard uit de scheede te trekken.

„Vlucht, vlucht al wat je kunt!” riep er iemand. „Begrijpen jullie dan niet dat het zwaard betooverd is? Alleen reeds het zicht er van brengt dan dood met zich mee.”

In een oogwenk was de kampbaan leeg. Al de zeventig helden hadden het hazenpad gekozen. De koning omarmde den dapperen kleermaker en verhief hem tot prins en den machtigsten man van het land.

Bijzondere omstandigheden noodzaken ons voor eenmaal de avonturen van Tom Poes te laten vervallen. De volgende week zullen Tom Poes en Heer Bommel weer present zijn.

Condorsop - Wondersop

De NIEUWE CONDORZEEP bevat de natuurstoffen, waaraan ook regenwater zijn zachtheid dankt. Uw sop wordt nu zachter en schuimender dan ooit. Prachtig voor Uw wollen en zijden goed!

DE NIEUWE CONDORZEEP
VAN DR. HELDER - UITSTEKEND
(OÓK VOOR HET FIJNSTE GOED)

ZEEPFABRIEKEN DE HAAS & VAN BRERO

AMERIKA en ENGELAND

en de dominions spreken Engelsch. Het Britsche Ministerie van Voorlichting bevorderde den officieelen schriftelijken cursus, die wij voor het Nederlandsche Leger samenstelden. **Burgers kunnen thans ook deelnemen. Lesgeld f 2.50 per maand.** Voorts cursussen Fransch, Duitsch, steno, middenstands-diploma, boekhouden Nederlandsche taal Practijkopleiding

NED. TALEN INSTITUUT
EERST ILLEGAAL ROTTERDAM NU NATIONAAL

BON

Gratis proefles van:

naam _____

no. 145

adres _____

te _____

Leidsche Onderwijsinstellingen

Joh. de Wittstraat 136-140 — Leiden

geven **SCHRIFTELIJK INDIVIDUEEL ONDERWIJS** op elk gebied. Wanneer U ons even schrijft welke studie U interesseert, sturen wij U vrijblijvend een uitvoerige prospectus:

Wijsbegeerte, Psychologie, Kinderopvoeding, Kunst- en Muziekgeschiedenis, Talen (o.m. elementair Latijn en Maleis) L.O.- en M.O.-Acten, Nijverheidsonderwijs, Boekhouden, Economie, Bedrijfshuishoudkunde, Technische Vakken, Binnenhuisarchitect, Reclame, Tekenen, Schoonschrijven.

2352

Er zijn natuurlijk nog heel wat oorlogs-shampoo's, die zeep en alkali bevatten. En zeep en alkali maken Uw haar dof en oud. Vraag Uw kapper juist daarom een Non-Savon-wassching! Non-Savon bevat namelijk géén zeep en géén alkali. Dat is vóór-oorlogsche shampoo, die Uw haar doet glanzen en tintelen.

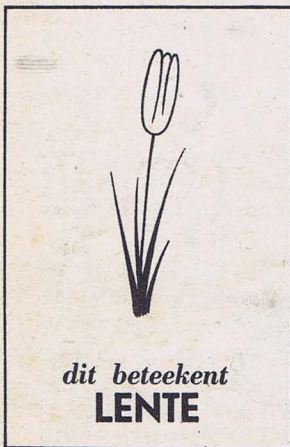
NON-SAVON

Bevat zeep noch alkali!

Maak je niet zóó dik! Beter kan men zich dik maken door Jus bereid van dat kostelijke na-oorlogsche product, **HERTIE'S-JUSPOEDER** van nieuwe samenstelling (met vet).

dit beteekent
LENTE

dit beteekent
KWALITEIT!

Zorg dat U echte Sunlight Zeep krijgt op Uw bon!

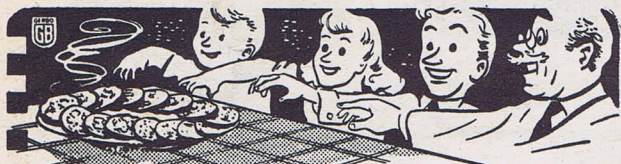
S 20-048

INTERNATIONALE CORRESPONDENTIE-CLUB

Wat is en hoe werkt de I.C.C.? De I.C.C. is een instelling, welke personen met elkaar in contact brengt, die weinig of geen relaties hebben. Zij, die om welke reden of welk doel dan ook, uitbreiding van hun relaties zoeken, kunnen lid worden. Vraagt gratis inlichtingen, welke geheel vrijblijvend in blanco couvert worden toegezonden door de

Den Haag: L. Houtstraat 18,
Amsterdam: Postbus 7024,
Postkantoor Courbetstraat

"Oost-West, thuis best" is bekend,
Thuis wordt men het meest verwend.
Maar dit spreekwoord telt voor twee,
Met appelflappen van Aá-Bé!

**BANKETBAKKERSPOEDER
ZELFRIJZEND BAKMEEL**

Waarom U niet eveneens?

In weinige maanden tijds salonmuziek spelen, de nieuwste succesnummers, dansmuziek en spoedig ook klassieke muziek; dat is bij toepassing van Klavar niets bijzonders!

Een heel groot deel van de muziekbeoefenaars in ons land speelt dan ook thans reeds volgens Klavarskribo, in weerwil van de vele moeilijkheden der afgelopen jaren, toen de „Kultuurkamer" de Klavar-musiekbeoefening probeerde te „fnuiken".

En nu — na de bevrijding — is er geen twijfel meer aan, of Klavar is de methode der toekomst. Elke maand komen er weer ca. 1000 nieuwe Klavar-spelers bij. Steeds méér muzikanten gaan er toe over hun lessen volgens Klavarskribo te geven. Elke vooraanstaande muziekhandel heeft thans Klavar in voorraad. En vooral ook in het buitenland verbreidt Klavar zich snel, zodat het thans na de bevrijding een der eerste Nederlandse export-artikelen is.

Waarom zoudt ook U niet een succesvol Klavarspeler worden? **De kosten zijn uiterst gering!** En bovendien kunt U zich geheel vrijblijvend op de hoogte stellen

met een **Gratis proef** welke wij U op aanvraag gaarne toezenden. Alleen deze proef stelt U reeds in staat eenvoudige melodieën te spelen.

Schriftelijke propagandacursussen waarmee men volledig leert spelen; piano of harmonium f 6,50; accordeon, saxofoon, enz. f 5,—; gitaar, mandoline f 4,— à f 4,50; viool of klarinet f 6,—. Meer dan 40 verschillende instrumenten.

Schrijf nog heden, of zend onderstaande bon als drukwerk (met 1½ cents postzegel) aan Inst. Klavarskribo, OV 446, Slikkerveer. In het adres vermelden „afd. piano" of „afd. accordeon" al naar het instrument dat U bezit.

Adressen van Klavar-leraren voor het nemen van privaattlessen worden gaarne kosteloos verstrekt, evenals

Uitgavenlijsten van thans weer uit voorraad leverbare muziek (op menig gebied méér dan thans in het oude schrift verkrijgbaar is).

Cursus voor musici die zich in Klavar willen inwerken, voor het geven van Klavarlessen, f 3,— (propagandaprijs).

Wat is Klavarskribo? Voor musici en gevorderde amateurs, die zich grondig op de hoogte willen stellen met het vraagstuk der verbeterde muzieknotatie. Prijs slechts f 1,—.

Bon voor Gratis Proef

Landelijk Comité

HET GEBOEIDE

„NEDERLAND DANKT DE B.B.C."

Secretariaat Oosteinde 187
Voorburg
Telefoon 779909

Stort Uw bijdrage
voor het

Nationale huldeblijk

aan de B.B.C. en haar personeel

op giro no. 333355

ten name van het Comité te DELFT

